

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
PRIIT PIKAMÄE
prednesené 17. júna 2021¹

Vec C-894/19 P

**Európsky parlament
proti**

UZ

„Odvolanie – Verejná služba – Úradník – Disciplinárne konanie – Psychické obťažovanie –
Disciplinárna sankcia – Preradenie do platovej triedy nižšej o jednu triedu –
Zamietnutie žiadosti žalobkyne o pomoc – Žaloba o neplatnosť – Článok 41 Charty základných
práv Európskej únie – Požiadavka objektívnej nestrannosti – Právo byť vypočutý“

I. Úvod

1. Európsky parlament sa svojím odvolaním domáha zrušenia rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie z 20. septembra 2019, UZ/Parlament (T-47/18, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2019:650), ktorým tento súd jednak zrušil rozhodnutie generálneho tajomníka Parlamentu z 27. februára 2017, ktorým bola UZ uložená disciplinárna sankcia spočívajúca v preradení z platovej triedy AD 13, stupňa 3, do platovej triedy AD 12, stupňa 3, s tým, že sa jej odoberajú všetky zásluhové body dosiahnuté na platovom stupni AD 13, a po druhé v zostávajúcej časti žalobu zamietol.

2. UZ vo svojom vzájomnom odvolaní navrhuje, aby Súdny dvor zrušil napadnutý rozsudok v časti, v ktorej Všeobecný súd zamietol návrh na zrušenie rozhodnutia o zamietnutí jej žiadosti o pomoc.

3. V súlade s požiadavkou Súdneho dvora sa tieto návrhy zamerajú na prvú časť prvého dôvodu hlavného odvolania, týkajúceho sa údajného nedostatku nestrannosti Parlamentu pri vedení disciplinárneho vyšetrovania proti UZ. Parlament tvrdí, že Všeobecný súd nesprávne rozhodol, že vymenovaní vyšetrovatelia neposkytli dostatočné záruky na vylúčenie akýchkoľvek oprávnených pochybností, pokiaľ ide o ich nestrannosť. Tento záver Všeobecného súdu je podľa jeho názoru založený, po prvé na skreslení skutkových okolností, a po druhé na nesprávnom právnom posúdení pojmu „objektívna nestrannosť“.

¹ Jazyk prednesu: francúzština.

4. Prejednávaná vec poskytuje Súdnemu dvoru príležitosť vyjadriť sa k uplatniteľnosti zásad upravujúcich tento pojem „objektívna nestrannosť“, ktorá je už známa vo viacerých oblastiach právneho poriadku Únie, na verejnú službu, a konkrétnejšie na administratívne vyšetrovanie vedené v rámci disciplinárnych konaní.

II. Právny rámec

5. Článok 24 Služobného poriadku úradníkov Európskej únie v znení uplatniteľnom na spor (ďalej len „služobný poriadok“) stanovuje:

„Únia pomôže každému úradníkovi, najmä v konaní proti osobe, ktorá sa dopúšťa vyhrážania, urážania alebo ohovárania, alebo pri útoku na osobu alebo majetok, ktorému je vystavený on alebo jeho rodinný príslušník z dôvodu svojho postavenia alebo svojich povinností.

Spoločne a nerozdielne nahradí úradníkovi škodu, ktorú utrpel v týchto prípadoch, ak úradník túto škodu nespôsobil úmyselne alebo hrubou nedbanlivosťou a ak sa mu nepodarilo získať náhradu škody od osoby, ktorá ju spôsobila.“

6. V článku 86 tohto služobného poriadku sa uvádza:

„1. Každé porušenie povinností vyplývajúcich z tohto služobného poriadku úradníkom alebo bývalým úradníkom, úmyselné alebo spôsobené nedbanlivosťou z jeho strany, vystaví tohto úradníka disciplinárnemu konaniu.

2. Ak ustanovujúci orgán [(MO)] alebo OLAF získajú dôkaz o porušení povinností v zmysle ods. 1, môžu začať administratívne vyšetrovanie, aby overili, či k tomuto porušeniu naozaj došlo.

3. Disciplinárne predpisy, postupy a opatrenia, a predpisy a postupy týkajúce sa administratívneho vyšetrovania, sú upravené v prílohe IX.“

7. Podľa článku 3 prílohy IX uvedeného služobného poriadku:

„Na základe vyšetrovacej správy, po oznámení o všetkých dôkazoch v spisoch príslušnému úradníkovi a po vypočutí príslušného úradníka, [MO] môže:

- a) rozhodnúť, že proti úradníkovi nemôže byť podaná žaloba, a v tom prípade úradník musí byť o tom písomne informovaný, alebo
- b) rozhodnúť, že aj keď skutočne došlo alebo pravdepodobne došlo k porušeniu povinností, že nebude prijaté žiadne disciplinárne opatrenie, a v prípade potreby udeliť úradníkovi napomenutie, alebo
- c) v prípade porušenia povinností podľa článku 86 Služobného poriadku:
 - i) rozhodnúť o začatí disciplinárneho konania stanoveného v oddiele 4 tejto prílohy, alebo
 - ii) rozhodnúť o začatí disciplinárneho konania pred disciplinárnou komisiou.“

8. Článok 16 tejto prílohy vo svojich odsekoch 1 a 2 stanovuje:

„1. Príslušný úradník musí byť vypočutý komisiou; počas vypočúvania môže predkladať svoje pripomienky písomne alebo ústne, osobne alebo prostredníctvom svojho zástupcu. Môže predvolávať svedkov.

2. Inštitúcia je zastúpená pred komisiou úradníkom, ktorý je na tento účel splnomocnený ustanovujúcim orgánom a ktorý má práva zodpovedajúce právam príslušného úradníka.“

9. Článok 22 uvedenej prílohy znie:

„1. Po vypočutí úradníka [MO] prijme rozhodnutie, ustanovené v článkoch 9 a 10 tejto prílohy, do dvoch mesiacov od prijatia stanoviska komisie. Rozhodnutie musí byť zdôvodnené.

2. Ak [MO] rozhodne, že prípad bude uzatvorený bez uloženia disciplinárneho postihu, bezodkladne o tom písomne informuje príslušného úradníka. Príslušný úradník môže požiadať, aby toto rozhodnutie bolo vložené do jeho osobného spisu.“

III. Okolnosti predchádzajúce sporu a sporné rozhodnutie

10. Okolnosti predchádzajúce sporu vyplývajú z bodov 1 až 27 napadnutého rozsudku a na účely prejednávaneho odvolania ich možno zhrnúť nasledujúcim spôsobom.

11. UZ zastávala pracovné miesto vedúcej oddelenia v Parlamente od 1. januára 2009. Naposledy bola zaradená do platovej triedy AD 13, stupeň 3.

12. Dňa 24. januára 2014 štrnásť z pätnástich členov jej oddelenia (ďalej len „sťažovatelia“) zaslali generálnemu tajomníkovi Parlamentu žiadosť o pomoc na základe článku 24 služobného poriadku, v ktorej uviedli, že boli predmetom psychického obťažovania zo strany UZ.

13. V nadväznosti na túto žiadosť generálny riaditeľ Generálneho riaditeľstva pre personál (ďalej len „GR PERS“) sťažovateľom oznámil, že boli prijaté predbežné opatrenia. Išlo najmä o zverenie riadenia zamestnancov na dotknutom oddelení inej osobe a začatie administratívneho vyšetrovania.

14. V nadväznosti na začatie administratívneho vyšetrovania bola UZ 20. novembra 2014 vypočutá generálnym riaditeľom GR PERS.

15. Po vyhotovení dvoch správ z 3. marca a 17. novembra 2015 bola UZ vypočutá generálnym riaditeľom GR PERS 17. júna a 2. decembra 2015.

16. Listom zo 6. januára 2016 bola UZ informovaná generálnym tajomníkom Parlamentu o predložení veci disciplinárnej komisii pre porušenie služobných povinností. Disciplinárnou komisiou bola vypočutá 17. februára, 9. marca, 8. apríla a 26. mája 2016.

17. Dňa 25. júla 2016 prijala disciplinárna komisia jednomyselne svoje stanovisko, v ktorom po prvé navrhla MO sankcionovať všetky prehrešky, ktorých sa dopustila UZ, súhrnnou sankciou spočívajúcou v preradení do nižšej platovej triedy, a po druhé navrhla MO seriózne zvážiť preloženie tejto osoby na inú typovo rovnakú pracovnú pozíciu v rámci generálneho sekretariátu.

18. Rozhodnutím z 20. septembra 2016 generálny tajomník Parlamentu oprávnil generálneho riaditeľa GR PERS na to, aby ho zastupoval pri vypočutí UZ, upravenom v článku 22 prílohy IX služobného poriadku, a poveril ho, aby mu predložil prípadné pripomienky UZ vo vzťahu k stanovisku vyhlásenému disciplinárnou komisiou a zaslanému 7. septembra 2016.

19. E-mailom zo 4. októbra 2016 generálny riaditeľ GR PERS vyzval UZ, aby sa 20. októbra 2016 dostavila na vypočutie v súlade s článkom 22 ods. 1 služobného poriadku, aby mohla vyjadriť svoje pripomienky k stanovisku disciplinárnej komisie.

20. Dňa 14. novembra 2016 bola UZ vypočutá generálnym riaditeľom GR PERS. V priebehu tohto vypočutia UZ odovzdala krátke vyjadrenie a požiadala o pomoc Parlamentu z dôvodu vyhrážok, ku ktorým vo vzťahu k nej údajne došlo zo strany členov jej oddelenia.

21. Na návrh generálneho riaditeľa GR PERS tak bola UZ dočasne preložená na iné oddelenie.

22. Rozhodnutím z 27. februára 2017 prijal generálny tajomník Parlamentu rozhodnutie o tom, že sa UZ ukladá disciplinárna sankcia spočívajúca v preradení do nižšej platovej triedy, a to v rovnakej funkčnej skupine, z platovej triedy AD 13, stupňa 3, do platovej triedy AD 12, stupňa 3, spolu s odobratím všetkých zásluhových bodov dosiahnutých v starej platovej triede AD 13 (ďalej len „sporné rozhodnutie“).

23. Listom zo 6. júna 2017 sa UZ obrátila na MO Parlamentu so sťažnosťou proti spornému rozhodnutiu.

24. Listom zo 14. júna 2017 sa UZ obrátila na generálny sekretariát Parlamentu so sťažnosťou proti implicitnému zamietnutiu jej žiadosti o pomoc. Listom z 20. júla 2017 generálny riaditeľ GR PERS túto žiadosť o pomoc zamietol.

25. Listom zo 6. októbra 2017 predseda Parlamentu zamietol sťažnosti UZ, vyjadrené v jej listoch zo 6. a 14. júna 2017.

IV. Konanie na Všeobecnom súde a napadnutý rozsudok

26. Návrhom doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 29. januára 2018 podala UZ žalobu, ktorou sa domáhala jednak zrušenia sporného rozhodnutia a jednak zrušenia rozhodnutia o zamietnutí jej žiadosti o pomoc.

27. Parlament navrhoval žalobu zamietnuť.

A. O návrhu na zrušenie sporného rozhodnutia

28. Na podporu svojich návrhov na zrušenie sporného rozhodnutia uvádzala UZ dva žalobné dôvody, z ktorých prvý bol založený na vadách administratívneho vyšetrovania a druhý na nezrovnalostiach pri práci disciplinárnej komisie a na neexistencii vypočutia zo strany príslušného orgánu na účely tejto práce.

1. O prvom žalobnom dôvode založenom na vadách administratívneho vyšetrovania

29. V rámci prvého žalobného dôvodu UZ okrem iného tvrdila, že dvaja vyšetrovatelia poverení administratívnym vyšetrovaním, konkrétne vyšetrovateľ poverený „disciplinárnou“ časťou a vyšetrovateľ poverený časťou „obťažovanie“, neboli dostatočne nezávislí a nestranní na to, aby sa zúčastnili na tomto vyšetrovaní.

30. V prvom rade, čo sa týka údajného nedostatku nestrannosti vyšetrovateľa v „disciplinárnej“ časti, Všeobecný súd v bode 51 napadnutého rozsudku konštatoval, že zo svedectva jedného zo sťažovateľov vyplýva, že člen GR PERS sa s týmto sťažovateľom stretol pred začatím vyšetrovania a že na tomto stretnutí daný sťažovateľ uvedenému členovi GR PERS, ktorý bol následne vymenovaný za vyšetrovateľa, podal správu o tom, že vo veci údajných nezrovnalostí ho UZ, presnejšie prostredníctvom svojho manžela, udala „z dôvodu pomsty“ na OLAF.

31. Podľa Všeobecného súdu pritom takéto svedectvo môže vyvolať u UZ oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o nestrannosť vyšetrovateľa, ktorý by mohol byť ovplyvnený osobitne zlomyseľným charakterom jej údajného správania, tak ako mu bola o ňom podaná správa.

32. Všeobecný súd v bodoch 53 až 55 napadnutého rozsudku usúdil, že vzhľadom na to, že UZ informovala Parlament o tomto nedostatku nestrannosti pri svojom vypočúvaní zo 14. novembra 2016, Parlament mal možnosť vybrať osobu, ktorá nemala žiadnu predchádzajúcu vedomosť o skutkových okolnostiach predmetného prípadu ako vyšetrovateľ.

33. V druhom rade, pokiaľ ide o údajný nedostatok nestrannosti vyšetrovateľa v časti „obťažovanie“, Všeobecný súd v bode 57 tohto rozsudku konštatoval, že z vysvetlení poskytnutých Parlamentom na pojednávaní vyplýva, že predtým, ako bola táto osoba vymenovaná za vyšetrovateľa v časti „obťažovanie“ v rámci administratívneho vyšetrovania, predsedala poradnému výboru pre obťažovanie a jeho predchádzanie na pracovisku. Tento výbor pritom rozhodol, že riadenie oddelenia, ktorého vedúcou bola UZ, sa zverí inej osobe.

34. Podľa Všeobecného súdu, so zreteľom na rozhodnutie tohto výboru, keď bola táto osoba vymenovaná za vyšetrovateľa v časti „obťažovanie“, mohla už mať na UZ negatívny názor. Táto skutočnosť sponchyňuje jeho objektívnu nestrannosť.

35. V dôsledku uvedeného Všeobecný súd v bode 59 napadnutého rozsudku rozhodol, že Parlament tým, že za vyšetrovateľov vymenoval dve osoby, ktoré mohli mať predchádzajúcu vedomosť o veci, neposkytol v zmysle judikatúry Súdného dvora dostatočné záruky na vylúčenie akýchkoľvek oprávnených pochybností.

36. V treťom rade Všeobecný súd v bode 60 napadnutého rozsudku pripomenul ustálenú judikatúru, podľa ktorej na to, aby procesná vada mohla odôvodniť zrušenie aktu, je potrebné, aby v prípade neexistencie tejto vady mohlo konanie dospieť k odlišnému výsledku.

37. Podľa Všeobecného súdu nemožno vylúčiť, že ak by administratívne vyšetrovanie v prejednávanej veci bolo vedené starostlivo a nestranne, mohlo by priniesť odlišné počiatočné posúdenie skutkových okolností, ktorého výsledkom by nevyhnutne nebolo uloženie disciplinárnej sankcie.

38. Všeobecný súd preto v bode 65 napadnutého rozsudku rozhodol, že návrhom UZ na zrušenie sporného rozhodnutia sa musí vyhovieť.

39. V každom prípade však z dôvodov spojených s riadnym výkonom spravodlivosti Všeobecný súd považoval za potrebné preskúmať druhý žalobný dôvod.

2. O druhom žalobnom dôvode založenom na nezrovnalostiach pri práci disciplinárnej komisie a na neexistencii vypočutia zo strany príslušného orgánu na účely tejto práce

40. Na podporu druhého žalobného dôvodu UZ tvrdila po prvé, že na jednom zo svojich šiestich zasadnutí nemohol byť Parlament oprávnené zastúpený dvomi úradníkmi a že nebolo správne, že zástupcovia Parlamentu ostali v zasadacej miestnosti počas porady s členmi disciplinárnej komisie. Po druhé UZ uviedla, že iba generálny tajomník Parlamentu je oprávnený vypočuť úradníka pred rozhodnutím o tom, že sa mu uloží disciplinárna sankcia. Takéto vypočutie sa pritom podľa nej neuskutočnilo.

41. Všeobecný súd v bode 102 napadnutého rozsudku druhému žalobnému dôvodu vyhovel. Vzhľadom na to, že pripomenutie odôvodnenia Všeobecného súdu, týkajúceho sa otázok vzniknutých v rámci uvedeného žalobného dôvodu, má pre analýzu odvolania v rámci týchto návrhov iba obmedzený význam, stačí v tejto súvislosti odkázať na body 68 až 101 napadnutého rozsudku.

B. O návrhu na zrušenie rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o pomoc

42. Na Všeobecnom súde UZ v podstate uvádzala, že Parlament neoprávnené zamietol jej žiadosť o pomoc, ktorú ona samotná predložila tejto inštitúcii.

43. Keďže na účely analýzy uskutočnenej v týchto návrhoch nie je uvedený žalobný dôvod relevantný, stačí uviesť, že návrh na zrušenie rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o pomoc bol Všeobecným súdom zamietnutý z dôvodov uvedených okrem iného v bodoch 107 až 110 napadnutého rozsudku.

44. So zreteľom na vyššie uvedené úvahy Všeobecný súd napadnutým rozsudkom jednak zrušil sporné rozhodnutie a jednak v zostávajúcej časti žalobu zamietol.

V. Návrhy účastníkov konania

A. Návrhy v hlavnom odvolaní

45. Parlament vo svojom odvolaní navrhuje, aby Súdny dvor:

- zrušil napadnutý rozsudok, a v dôsledku toho:
- zamietol žalobu na prvom stupni,
- rozhodol, že každý z účastníkov konania znáša svoje vlastné trovy konania súvisiace s druhostupňovým konaním a
- zaviazal UZ na náhradu trov konania súvisiacich s prvostupňovým konaním.

46. UZ vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhuje, aby Súdny dvor:

- zamietol odvolanie a
- zaviazal Parlament na náhradu trov konania na obidvoch stupňoch.

B. Návrhy vo vzájomnom odvolaní

47. UZ vo svojom vzájomnom odvolaní navrhuje, aby Súdny dvor:

- zrušil napadnutý rozsudok v časti, v ktorej bol návrh na zrušenie rozhodnutia o zamietnutí jej žiadosti o pomoc zamietnutý, a
- prostredníctvom toho, že vo veci sám rozhodne, zrušil rozhodnutie Parlamentu, ktorým bol tento návrh na zrušenie zamietnutý, a tiež aby
- zaviazal Parlament na náhradu trov konania na obidvoch stupňoch.

48. Parlament vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhuje, aby Súdny dvor:

- vyhlásil vzájomné odvolanie za čiastočne neprípustné, pokiaľ ide o druhý odvolací dôvod, a za nedôvodné ako celok a
- zaviazal UZ na náhradu trov konania.

VI. Právna analýza

A. Odvolacie dôvody uvádzané Parlamentom a rozsah preskúmania, ktoré sa má vykonať

49. Parlament na podporu svojho odvolania uvádza tri odvolacie dôvody. *Prvý odvolací dôvod*, ktorý sa vzťahuje na body 54, 58 a 59 napadnutého rozsudku, je založený na nesprávnom právnom posúdení, skreslení skutkových okolností a nedostatku odôvodnenia, ktorými je postihnutý záver Všeobecného súdu, podľa ktorého mali vyšetrovania vedené Parlamentom vadu spočívajúcu v neexistencii objektívnej nestrannosti. *Druhý odvolací dôvod*, zameraný proti bodu 72 tohto rozsudku, je založený na nesprávnom právnom posúdení, skreslení skutkových okolností a nedostatku odôvodnenia, pokiaľ ide o záver Všeobecného súdu, v zmysle ktorého došlo k porušeniu zásady rovnosti zbraní počas prác disciplinárnej komisie. *Tretí odvolací dôvod*, ktorý smeruje proti bodom 90, 99 a 102 uvedeného rozsudku, je založený na nesprávnom právnom posúdení, skreslení skutkových okolností a nedostatku odôvodnenia, ktorých sa Všeobecný súd dopustil, keď rozhodol, že vo vzťahu k UZ došlo k porušeniu práva byť vypočutý.

50. *Prvý odvolací dôvod* sa člení na štyri časti. Ako už bolo uvedené v úvode, tieto návrhy sa budú týkať iba *prvej časti* uvedeného odvolacieho dôvodu. Preto ďalej uvediem iba s ňou súvisiace tvrdenia Parlamentu.

51. Parlament v podstate tvrdí, že keď Všeobecný súd v bodoch 52, 58 a 59 napadnutého rozsudku rozhodol, že dvaja vyšetrovatelia, jeden z nich poverený „disciplinárnou“ časťou administratívneho vyšetrovania a druhý poverený časťou „obťažovanie“ tohto vyšetrovania,

neposkytli dostatočné záruky na vylúčenie akýchkoľvek oprávnených pochybností, pokiaľ ide o ich objektívnu nestrannosť, tento súd sa oprel o skreslenie skutkových okolností, ako aj o nesprávne právne kritériá v rámci posudzovania pojmu „objektívna nestrannosť“, a teda porušil článok 41 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

52. Podľa Parlamentu len tá skutočnosť, že mal vyšetrovateľ poverený „disciplinárnou“ časťou predchádzajúcu vedomosť o skutkových okolnostiach, predovšetkým pokiaľ je táto vedomosť obmedzená a čiastková, ba až neúplná, tak ako v predmetnej veci, nemôže sama osebe automaticky viesť k vzniku oprávnených pochybností, odôvodňujúcich využitie služieb inej osoby, ktorá nemá žiadnu predchádzajúcu vedomosť o skutkových okolnostiach v danej veci. Okrem toho Všeobecný súd nijako nepreskúmal, či obavy UZ boli skutočne takej povahy, že by odôvodňovali oprávnené pochybnosti týkajúce sa objektívnej nestrannosti vyšetrovateľov. Podľa Parlamentu pritom v predmetnej veci tieto obavy neodôvodňovali potrebu vymenovať ďalších vyšetrovateľov, a to predovšetkým so zreteľom na neexistenciu akéhokoľvek konfliktu záujmov medzi dotknutými vyšetrovateľmi a týmto účastníkom konania.

53. Z tohto zhrnutia tvrdení možno vyvodiť záver, že právne otázky, ktoré vznikajú v rámci prejednávaneho sporu, sa v podstate týkajú dvoch hlavných aspektov: na jednej strane pojmu „nestrannosť“ a na druhej strane jeho uplatniteľnosti na prípad, o aký ide v prejednávanej veci. Na účely uskutočnenia analýzy týchto právnych otázok štruktúrovaným a logickým spôsobom je potrebné v prvom rade objasniť, na ktoré oblasti v právnom poriadku Únie sa vo všeobecnosti tento pojem uplatňuje, a v druhom rade, či medzi ne patrí verejná služba. Až po preskúmaní týchto právnych otázok bude možné konštatovať, či sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia a či výhradu vznesenú Parlamentom možno považovať za dôvodnú. Úvahy, ktoré nasledujú, sa riadia touto analytickou štruktúrou.

B. Pojem „nestrannosť“ v práve Únie

1. Úvodné úvahy

54. V zmysle bežného používania pojem „nestrannosť“ znamená „neutralitu“. Tento pojem poukazuje na vlastnosť alebo charakter určitej osoby, ktorá neuprednostňuje žiadneho účastníka konania na úkor iného účastníka konania, alebo na to, čo je objektívne, správne a spravodlivé.² Je pritom potrebné zamerať pozornosť na skutočnosť, že právo Únie priznáva osobitný význam nestrannosti tých osôb, ktoré sú povolané vykonávať osobitnú funkciu – vo všeobecnosti súvisiacu s prijímaním rozhodnutí alebo rozhodovaním sporov – v jej inštitucionálnej štruktúre, či už sú to sudcovia a generálni advokáti³ na Súdnom dvore, alebo úradníci a ostatní zamestnanci

² Pojem „nestrannosť“ je vnútorne spojený s konceptom „spravodlivosti“. Nestrannosť sa vo filozofii práva považuje za podmienku etickej povahy, nevyhnutnú na zabezpečenie jednotného, a teda aj rovnostárskeho alebo spravodlivého uplatňovania zákona na osoby podliehajúce súdnej právomoci, čím sa tak zabráňuje svojvoľným rozhodnutiam (pozri v tomto zmysle PETERSEN, J.: *Nietzsches Genialität der Gerechtigkeit*. Berlin, 2008, s. 102, a DREWS, A.: *Kants Naturphilosophie als Grundlage seines Systems*. Berlin, 1894, s. 250). V tomto pojme je obsiahnuté odpútanie sa orgánu s rozhodovacou právomocou od svojich osobných záujmov, ako aj prijatie rozhodnutia bez ohľadu na postavenie dotknutej osoby (v tejto súvislosti pozri GUINCHARD, S.: *La gestion des conflits d'intérêts du juge: entre statut et vertu*. In: *Pouvoirs*. 2013/4, č. 147, s. 39). Podľa tradície, ktorá má svoje korene v stredoveku, je nestrannosť, z ktorej vychádzajú súdne systémy členských štátov, symbolizovaná zobrazením ženy so zaviazanými očami, ktorá je alegorickým zosobnením inšpirovaným bohynami Iustitia a Themis, pochádzajúcimi z rímskej a gréckej mytológie.

³ Podľa článku 252 druhého odseku ZFEÚ povinnosťou generálneho advokáta, konajúceho *nestranne* a nezávisle, je predkladať na verejných pojednávaniach odôvodnené návrhy v prípadoch, ktoré si v súlade so štatútom Súdneho dvora Európskej únie vyžadujú jeho účasť (pozri v tejto súvislosti rozsudky z 3. decembra 2015, Banif Plus Bank, C-312/14, EU:C:2015:794, bod 33, a z 9. júna 2016, Pesce a i., C-78/16 a C-79/16, EU:C:2016:428, bod 25).

v rozličných inštitúciách, orgánoch, úradoch a agentúrach. Je to tak predovšetkým z toho dôvodu, že právny poriadok Únie si osvojil mnohé zásady, ktoré majú svoj pôvod v ústavných tradíciách jej členských štátov.

55. Hoci totiž samotná Únia ako nadnárodná organizácia nemá postavenie „štátu“ v zmysle konceptov politických vied, je zjavné, že zmluvy ju vybavili právomocami, ktoré evokujú celý rad charakteristických znakov, ktoré sú vlastné členským štátom. Cieľom zásady inštitucionálnej rovnováhy, vyplývajúcej z článku 13 ods. 2 ZEÚ, podľa ktorého „každá inštitúcia [Únie] koná v medziach právomocí, ktoré sú jej zverené zmluvami, a v súlade s postupmi, podmienkami a cieľmi v nich ustanovenými“⁴, je práve zaručiť v rámci Únie vzájomné rešpektovanie právomocí zverených inštitúciám. Rovnako to platí pre uznávanie univerzálnych hodnôt „nezrušiteľných a nescudziteľných práv ľudskej bytosti, slobody, demokracie, rovnosti a právneho štátu“, tak ako sú zmienené v preambule Zmluvy o EÚ. Viaceré ustanovenia v zmluvách, a predovšetkým v Charte, zaručujú, že Únia bude tieto zásady dodržiavať pri výkone svojich právomocí. Vo svojom súčasnom štádiu vývoja vykazuje právny poriadok Únie pozoruhodné paralely s právnym poriadkom jej členských štátov.

56. Z odlišného hľadiska by sa dalo tvrdiť, že zaručenie uvedených zásad a hodnôt je nevyhnutnou podmienkou na prenos právomocí v prospech Únie. Vzhľadom na to, že na seba Únia preberá stále viac právomocí, ktoré predtým prináležali členským štátom, pričom tieto štáty nahrádza, jej právny poriadok sa musel vyvinúť tak, že odráža hodnoty a zásady týchto členských štátov. Okrem toho, keďže právo Únie často vyžaduje realizáciu úkonov na vnútroštátnej úrovni, napríklad prostredníctvom prebratia smernice zo strany vnútroštátnych zákonodarných orgánov alebo prijatia správnych aktov zo strany vnútroštátnych orgánov, musela sa zaručiť homogénnosť hodnôt a zásad.⁵ Tá je nevyhnutná na riadne fungovanie celého systému riadenia na viacerých úrovniach, či už ide o krajinu s federatívnym štátnym zriadením, alebo systém regionálnej integrácie, akým je Únia.

57. Čo sa týka špecificky pojmu „neutrannosť“, treba poznamenať, že keďže sa v rozličných podobách uznáva vo všetkých členských štátoch, je logické, že je tiež integrálnou súčasťou právneho poriadku Únie. Otázkou, ktorá vzniká v tomto kontexte, je otázka, na ktoré oblasti sa pri zohľadnení indícií veľkej hodnoty uvedených v judikatúre Súdneho dvora tento pojem uplatňuje. V týchto návrhoch poskytnem prehľad tejto judikatúry s cieľom potvrdiť uznanie pojmu „neutrannosť“ ako ústrednej zásady práva Únie.

2. Uplatnenie na súdny systém

58. Nezávislosť a neutrannosť sú dvomi základnými zásadami každého súdneho systému.⁶ Tieto zásady zaručujú osobám podliehajúcim súdnej právomoci to, že pre akt predstavujúci súdne rozhodnutie budú určujúce jedine tvrdenia uvádzané v konaní pred súdom a akékoľvek tlaky či

⁴ Rozsudky zo 14. apríla 2015, Rada/Komisia (C-409/13, EU:C:2015:217, bod 64); zo 16. júla 2015, Komisia/Rada (C-425/13, EU:C:2015:483, bod 69); zo 6. októbra 2015, Rada/Komisia (C-73/14, EU:C:2015:663, bod 61), a z 28. júla 2016, Rada/Komisia (C-660/13, EU:C:2016:616, bod 32).

⁵ V správnom práve sa snaha zaručiť túto homogénnosť hodnôt a zásad, ktorými sa vyznačuje riadna správa vecí verejných, prejavuje v uplatňovaní jednak článku 41 Charty na inštitúcie a orgány Únie, ktorým je toto ustanovenie určené, a jednak všeobecnej zásady práva Únie, ktorú toto ustanovenie odráža, na členské štáty pri výkone tohto práva. Pozri v tejto súvislosti rozsudky z 8. mája 2019, PI (C-230/18, EU:C:2019:383, bod 57), a z 24. novembra 2020, Minister van Buitenlandse Zaken (C-225/19 a C-226/19, EU:C:2020:951, bod 34).

⁶ Pre prehľad realizácie týchto dvoch zásad na medzinárodnej úrovni pozri OLBOURNE, B.: Independence and impartiality: International standards for national judges and courts. In: *Law and practice of international courts and tribunals*. Zv. 2, č. 1, apríl 2003, s. 97.

akékoľvek predsudky sú vylúčené. Nestrannosť, ktorá je kľúčovým prvkom práva na spravodlivé súdne konanie, zakotveným vo významných dokumentoch, akými je článok 10 Všeobecnej deklarácie ľudských práv, článok 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach a článok 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného 4. novembra 1950 v Ríme (ďalej len „EDLP“), označuje neexistenciu predsudkov, ktorou sa má vyznačovať sudca. V tomto zmysle sa nezávislosť týka skôr vzťahov sudcu s ostatnými mocami a predstavuje nevyhnutnú, hoci v žiadnom prípade nie dostatočnú, podmienku jeho nestrannosti v jeho vzťahoch s osobami podliehajúcimi súdnej právomoci.

59. Zmluvy a Štatút Súdného dvora Európskej únie predstavujú základ nezávislej súdnej činnosti na nadnárodnej úrovni⁷, umožňujúci vybavovanie vecí, ktoré sú tomuto súdu predložené, nestranne. V prípade, že tieto akty neobsahujú osobitné ustanovenia na vybavenie určitých procesných otázok vhodným spôsobom, Súdny dvor sa často inšpiruje judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ako medzinárodného súdneho orgánu povereného výkladom EDLP, v ktorej sa odrážajú ústavné tradície spoločné pre členské štáty. Vzhľadom na to, že podľa článku 6 ods. 3 ZEÚ predstavujú tieto ústavné práva a tradície všeobecné zásady práva Únie, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva má všeobecne známu autoritu, keď ide o výklad týchto hlavných zásad v rámci Únie.

60. V danom kontexte sa javí ako osobitne relevantný rozsudok z 19. februára 2009, *Gorostiaga Atxalandabaso/Parlament* (C-308/07 P, ďalej len „rozsudok *Gorostiaga Atxalandabaso/Parlament*“, EU:C:2009:103), a to vzhľadom na to, že v ňom Súdny dvor pripomenul význam práva na spravodlivé súdne konanie, zakotveného v už zmienenom článku 6 ods. 1 EDLP, v ktorom je obsiahnutý prístup každej osoby k nezávislému a nestrannému súdu. Súdny dvor vyhlásil, pokiaľ ide o jeho postavenie v právnom poriadku Únie, že právo na spravodlivé súdne konanie je základným právom, ktoré Únia dodržiava ako všeobecnú zásadu na základe článku 6 ods. 2 EÚ.⁸ V tejto súvislosti treba spresniť, že predmetný rozsudok bol vydaný v čase pred nadobudnutím účinnosti Lisabonskej zmluvy, pričom uvedené právo je v súčasnosti zakotvené v článku 47 Charty, ktorý okrem iného stanovuje prístup každej osoby k nezávislému a *nestrannému* súdu. Poznamenávam, že právo Únie má za cieľ poskytovať takú úroveň ochrany, ktorá je podobná, alebo prinajmenšom ekvivalentná s ochranou, ktorá je zaručená v EDLP.

61. Jedna z právnych otázok, ktoré boli vtedy položené Súdnemu dvoru, a to v rámci odvolania smerujúceho proti uzneseniu Súdu prvého stupňa, spočívala v tom, aby sa stanovilo, či skutočnosť, že tomu istému sudcovi alebo viacerým sudcom, ktorí sú členovia dvoch po sebe nasledujúcich rozhodovacích zložení, sú zverené rovnaké úlohy, ako napríklad úloha predsedu alebo sudcu spravodajcu, by mohla vyvolať pochybnosť o nestrannosti Súdu prvého stupňa. Pre pripomenutie, odvolateľ vo veci, v ktorej bol vydaný predmetný rozsudok, tvrdil, že podľa neho dodržanie zásady nestrannosti vyžaduje, aby ten istý sudca nemohol, a to vrátane prípadu, že ide o ten istý stupeň súdu, rozhodovať o veci, ktorá vychádza zo skutočností, ktoré sú totožné alebo dostatočne spojené so skutočnosťami vo veci, o ktorej sa už rozhodlo.⁹ Podľa jeho názoru bolo porušenie práva na nestranný súd výsledkom pridelenia veci, v ktorej bolo vydané napadnuté

⁷ V tejto súvislosti pozri VOßKUHLE, A.: The cooperation between European courts: the Verbund of European courts and its legal toolbox. In: *The Court of Justice and the Constitution of Europe: analyses and perspectives on sixty years of case-law*. La Haye, 2013, s. 82, kde autor vysvetľuje, že nemecký Ústavný súd výslovne uznal právomoc Súdného dvora prispievať k vývoju práva Únie.

⁸ Rozsudok *Gorostiaga Atxalandabaso/Parlament*, bod 41.

⁹ Tamže, bod 39.

uznesenie, takému zloženiu sudcov, zahrnujúc sudcov vykonávajúcich funkcie predsedu a sudcu spravodajcu, ktoré už rozhodovalo v zložení, ktoré vydalo rozsudok v predchádzajúcej veci, ktorá sa sčasti týkala tých istých skutkových okolností.

62. Súdny dvor túto argumentáciu odmietol, keď na právnu otázku, ktorá mu bola položená, odpovedal záporne. Podľa Súdneho dvora napriek tomu, že existencia záruk v oblasti zloženia súdu je základným kameňom práva na spravodlivé súdne konanie, okolnosť, že sudcovia, ktorí mali rozhodovať prvýkrát o veci, zasadajú v inom rozhodovacom zložení, ktoré má znova rozhodovať o tej istej veci, nemožno samu osebe považovať za nezlučiteľnú s požiadavkami práva na spravodlivé súdne konanie.¹⁰ Súdny dvor spresnil, že konkrétne skutočnosť, že tomu istému sudcovi alebo viacerým sudcom, ktorí sú členovia dvoch po sebe nasledujúcich rozhodovacích zložení, sú zverené rovnaké úlohy, ako napríklad úloha predsedu alebo sudcu spravodajcu, nemá sama osebe vplyv na posúdenie dodržiavania požiadavky nestrannosti, keďže tieto úlohy sú vykonávané v kolegiálnom zložení.¹¹ Podľa názoru Súdneho dvora také úvahy platia o to viac, keď obe zloženia nemajú postupne rozhodovať v rovnakej veci, ale v dvoch odlišných veciach vykazujúcich istý stupeň spojitosti.¹²

63. Úplne osobitne treba poznamenať, že Súdny dvor sa oprel o pojem „nestrannosť“, vyvinutý v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva¹³, s cieľom uplatniť ho na súdny systém Únie. Konkrétnejšie, Súdny dvor poznamenal, že požiadavka nestrannosti v skutočnosti pokrýva dva aspekty. Jednak musí byť súd subjektívne nestranný, teda žiadny z jeho členov nesmie prejavovať osobnú zaujatosť, pričom osobná nestrannosť sa predpokladá, pokiaľ sa nepreukáže opak. Súd musí byť okrem toho objektívne nestranný, to znamená, že musí poskytnúť dostatočné záruky na vylúčenie akýchkoľvek oprávnených pochybností v tomto ohľade.¹⁴

64. Keď sa vrátim k skutkovým okolnostiam daného prípadu, ktorý bol predložený na rozhodnutie Súdneho dvoru, tento súd poukázal jednak na to, že odvolateľ neuviedol žiadny argument, ktorý by mohol spochybniť osobnú nestrannosť členov Súdu prvého stupňa, a jednak, že neuviedol žiadnu objektívnu skutočnosť, ktorá by mohla vyvolať pochybnosť o nestrannosti Súdu prvého stupňa.¹⁵ Súdny dvor konštatoval, že odvolateľ sa skôr obmedzil na tvrdenie o prítomnosti rovnakých sudcov v dvoch dotknutých rozhodovacích zloženiach, teda na okolnosť, ktorá nie je ako taká nezlučiteľná s požiadavkami práva na spravodlivé súdne konanie. Súdny dvor tak zamietol ako nedôvodný odvolací dôvod uvádzaný odvolateľom, založený na údajnom porušení práva na nestranný súd.¹⁶

3. Uplatnenie na správne právo v širokom zmysle slova

65. Hoci je požiadavka nestrannosti osobitne relevantná pre celý súdny systém, vzhľadom na ústrednú úlohu, ktorú tradične zohráva súdna moc pri výklade a uplatňovaní práva, uvedená požiadavka nie je obmedzená len na túto oblasť. Vzhľadom na to, že právny poriadok zveruje orgánom verejnej správy suverénne právomoci, pričom im umožňuje zasahovať do právneho

¹⁰ Tamže, bod 43.

¹¹ Tamže, bod 44.

¹² Tamže, bod 45.

¹³ Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 24. februára 1993, Fey v. Rakúsko (CE:ECHR:1993:0224JUD001439688, bod 28); z 25. februára 1997, Findlay v. Spojené kráľovstvo (CE:ECHR:1997:0225JUD002210793, bod 73), a zo 4. októbra 2007, Forum Maritime SA v. Rumunsko (CE:ECHR:2007:1004JUD006361000, bod 116).

¹⁴ Rozsudok Gorostiaga Atxalandabaso/Parlament, bod 46.

¹⁵ Tamže, bod 47.

¹⁶ Tamže, body 48 a 49.

postavenia fyzických a právnických osôb, existuje potreba podriaďiť výkon týchto právomocí podmienkam, a dokonca stanoviť určité obmedzenia na účely ochrany legitímnych záujmov týchto osôb.¹⁷ Uvedené sa musí tiež prejavovať v spôsobe, akým orgány verejnej správy prijímajú svoje rozhodnutia, to znamená na procesnej úrovni. Procesné právo je totiž prinajmenšom rovnako dôležité ako hmotnoprávne normy správneho práva, pretože umožňuje osobám podliehajúcim súdnej právomoci uplatňovať svoje práva. Stanovenie podmienok a obmedzení pre výkon suverénnych právomocí orgánmi verejnej správy, vo všeobecnosti na úrovni ústavného práva, má za cieľ vytvoriť právny rámec, ktorý je základným charakteristickým znakom právneho štátu.¹⁸

66. Vyššie uvedené úvahy platia tým viac pre „úniu práva“, akou je aj Únia, v ktorej jej inštitúcie podliehajú preskúmaniu súladu ich aktov najmä so Zmluvami a všeobecnými právnymi zásadami.¹⁹ Medzi zásady, s ohľadom na ktoré sa uskutočňuje toto preskúmanie zákonnosti, patrí *právo na riadnu správu vecí verejných*, zakotvené v článku 41 Charty, ktoré zaručuje okrem iného právo každej osoby na to, „aby inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie vybavovali jeho záležitosti *nestranne*, spravodlivo a v primeranej lehote“ (kurzívou zvýraznil generálny advokát).

67. Osobitosť článku 41 Charty spočíva v tom, že určité prvky objektívnej zásady legality premieňa na subjektívne právo na riadnu správu vecí verejných. Tento článok ako taký oprávňuje nositeľa uvedeného práva vyžadovať od správneho orgánu, aby konal určitým spôsobom alebo aby sa zdržal konania.²⁰ V tomto ustanovení sa vo vzťahu k správne konaniu stanovujú záruky, ktoré sú ekvivalentné so zárukami stanovenými v článkoch 47 a 48 Charty vo vzťahu k súdne konaniu. V dôsledku toho určité práva, akým je aj právo byť vypočutý, môžu patriť tak do práva na riadnu správu vecí verejných, zakotveného v článku 41 Charty, ako aj do rešpektovania práv na obhajobu a práva na spravodlivý proces, zaručených v článkoch 47 a 48 Charty.²¹ Ich uplatniteľnosť teda závisí od predmetného konania. Genéza článku 41 Charty svedčí o tom, že toto ustanovenie sa zakladá na národných a európskych právnych tradíciách²², a predovšetkým na judikatúre Súdného dvora, v ktorej sa príležitostne zmieňoval pojem „riadna správa vecí verejných“ s cieľom posilniť postavenie osôb podliehajúcich súdnej právomoci.²³

¹⁷ Pozri KANSKA, K.: Towards Administrative Human Rights in the EU. Impact of the Charter of Fundamental Rights. In: *European Law Journal*. zv. 10, č. 3, máj 2004, s. 303. Autor usudzuje, že poskytnutie európskych administratívno-právnych právomocí občanom prispieva k posilneniu štatútu občianstva, ktorý presahuje čisto vnútroštátny rámec. Podľa autora je to nevyhnutné vzhľadom na nárast právomocí inštitúcií Únie.

¹⁸ BATALLI, M., a FEJZULLAHU, A.: Principles of Good Administration under the European Code of Good Administrative Behavior. In: *Pécs Journal of International and European Law*. 2018, č. 1, s. 31. Autori uvádzajú, že zásada legality sa považuje za základ každého právneho poriadku, čím sa v zásade definuje právny štát. V súlade s touto zásadou sa všetky administratívno-právne činnosti musia zakladať na právnych normách.

¹⁹ Rozsudky z 26. júna 2012, Poľsko/Komisia (C-336/09 P, EU:C:2012:386, bod 36), a z 5. novembra 2019, ECB a i./Trasta Komerbanka a i. (C-663/17 P, C-665/17 P a C-669/17 P, EU:C:2019:923, bod 54).

²⁰ Pozri v tomto zmysle KANSKA, K.: c. d., s. 300. Pozri tiež BOUSTA, R.: Who said there is a „right to good administration“? A Critical Analysis of Article 41 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union. In: *European Public Law*. 2013, č. 3, s. 488, kde autor naopak usudzuje, že právo na riadnu správu vecí verejných stanovuje procesné záruky na realizáciu základných práv.

²¹ Pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Bot vo veci M. (C-277/11, EU:C:2012:253, bod 31).

²² Zmluvy Únie už obsahujú niektoré ustanovenia, ktoré slúžili ako zdroj inšpirácie pre kodifikáciu článku 41 Charty. Článok 41 ods. 2 písm. c) Charty sa zakladá na článku 296 ZFEÚ; článok 41 ods. 3 Charty sa zakladá na článku 340 ZFEÚ; článok 41 ods. 4 Charty sa zakladá na článku 20 ods. 2 písm. d) ZFEÚ. Naopak, požiadavka „nestrannosti“ sa v Zmluvách výslovne nezmieňuje. Iba článok 298 ZFEÚ hovorí o „nezávislej“ európskej administratíve.

²³ Pozri v tejto súvislosti vysvetlenia týkajúce sa článku 41 Charty (Ú. v. EÚ C 303, 2007, s. 17), ako aj rozsudky z 13. júla 1966, Consten a Grundig/Komisia (56/64 a 58/64, EU:C:1966:41, s. 501); z 9. júla 1970, Tortora/Komisia (32/69, EU:C:1970:68, bod 11), a z 31. marca 1992, Burban/Parlament (C-255/90 P, EU:C:1992:153, bod 7).

68. Vzhľadom na to, že správne právo Únie nie je kodifikované v jedinom legislatívnom nástroji, ale skôr vo veľkom množstve právnych aktov, z ktorých každý upravuje príslušnú oblasť²⁴, správne konania sa tiež môžu značne líšiť.²⁵ Bez ohľadu na to sa určité zásady upravujúce správne konanie uplatňujú povinne, a to vrátane práv uvedených v článku 41 Charty, ktoré ako celok zakotvujú právo na riadnu správu vecí verejných. Z dôvodu svojho zaradenia medzi ústavné práva v právnom poriadku Únie má článok 41 Charty za dôsledok to, že stanovuje *horizontálne právo* na riadnu správu vecí verejných, ktoré sa uplatňuje na každé správne konanie, a to aj v prípade, že v legislatívnom akte, ktorý takéto konanie stanovuje, sa to výslovne neuvádza.²⁶

69. S cieľom lepšie ilustrovať rozsah tohto práva, a osobitnejšie požiadavku nestrannosti v správnom práve Únie, uvediem v texte nižšie zopár príkladov z judikatúry Súdneho dvora v oblastiach práva hospodárskej súťaže²⁷, povoľovania liekov²⁸ a hospodárskeho a rozpočtového dohľadu eurozóny²⁹, ako aj práva verejnej služby.³⁰ Analýza tejto judikatúry bude predstavovať východisko pre následné preskúmanie toho, či požiadavka nestrannosti môže byť uplatnená na vyšetrovania v rámci disciplinárneho konania.

a) Právo hospodárskej súťaže

70. Rozsudok z 11. júla 2013, Ziegler/Komisia (C-439/11 P, ďalej len „rozsudok Ziegler/Komisia“, EU:C:2013:513), poskytuje užitočné informácie pre uplatnenie práva na riadnu správu vecí verejných na konania spadajúce do práva hospodárskej súťaže. V danom prípade, ktorý sa týkal účasti viacerých podnikov na karteli v odvetví medzinárodných sťahovacích služieb, bol Súdny dvor požiadaný o to, aby okrem iného rozhodol, či práva zúčastnených podnikov boli dodržané zo strany Komisie ako orgánu, ktorej úlohou je sankcionovať nezákonné kartely. Podľa jedného zo zúčastnených podnikov rozhodnutie, ktorým bola Komisii uložená pokuta, obsahovalo nedostatok objektívnej nestrannosti, a to preto, že Komisia bola dotknutá vytýkaným porušením tak z dôvodu, že bola jednou z poškodených, ako aj z dôvodu, že úradníci Komisie boli zúčastnení na nezákonných aktivitách. Táto argumentácia sa zakladala na premise, že obeť porušenia nemôžu o tomto porušení rozhodovať.³¹

71. Súdny dvor preskúmal túto argumentáciu, pričom v prvom rade konštatoval, že aj keď Komisiu nemožno považovať za „súd“ v zmysle článku 6 EDĽP, nič to nemení na skutočnosti, že je povinná rešpektovať v správnom konaní základné práva Únie, medzi ktoré patrí aj právo na riadnu správu vecí verejných, zakotvené v článku 41 Charty. Súdny dvor spresnil, že práve tento

²⁴ Pozri v tejto súvislosti MENDES, J.: The EU Administrative Institutions, Their Law, and Legal Scholarship. In: *The Oxford Handbook of Comparative Administrative Law*. Oxford, 2020, s. 544; STELKENS, U., a ANDRIJAUSKAITE, A.: How to Assess the Effectiveness of the Pan-European General Principles of Good Administration. In: *Good Administration and the Council of Europe*. Oxford, 2020, s. 68. Títo autori hovoria o súčasnej „fragmentácii“ správneho práva Únie vrátane správneho konania vo viacerých legislatívnych aktoch.

²⁵ V minulosti sa predsa len vyskytli iniciatívy, ktorých cieľom bolo vytvoriť jednotný kódex správneho konania, a to konkrétne uznesenie Parlamentu z 15. januára 2013, prijaté na základe článku 225 ZFEÚ, obsahujúce odporúčania Komisii týkajúce sa procesného správneho práva Európskej únie (2012/2024 (INL); A7-0369/2012), ako aj „Návrh nariadenia pre otvorenú, efektívnu a nezávislú európsku administratívu“ (2016/2610(RSP); P8_TA(2016)0279), schválený Parlamentom uznesením z 9. júna 2016, v ktorom vyzval Komisiu, aby uvedený návrh nariadenia preskúmala, a požiadal ju o to, aby mu predložila legislatívny návrh. Nezdá sa však, že by Komisia tejto žiadosti vyhovelá.

²⁶ Pozri v tomto zmysle LADENBURGER, C.: Evolution oder Kodifikation eines allgemeinen Verwaltungsrechts in der EU. In: *Allgemeines Verwaltungsrecht – zur Tragfähigkeit eines Konzepts*. Tübingen, 2008, s. 116. Autor usudzuje, že článok 41 Charty predstavuje „skomprimovanú a všeobecnú kodifikáciu“, ktorá stanovuje hlavné procesné práva ako subjektívne práva.

²⁷ Pozri bod 70 a nasl. nižšie.

²⁸ Pozri bod 76 a nasl. nižšie.

²⁹ Pozri bod 84 a nasl. nižšie.

³⁰ Pozri bod 91 a nasl. nižšie.

³¹ Rozsudok Ziegler/Komisia, bod 146.

článok, a nie článok 47 Charty, je ustanovením, ktoré upravuje správne konanie pred Komisiou v oblasti kartelov.³² Toto konštatovanie prináša významné objasnenie, pokiaľ ide o príslušné rozsahy pôsobnosti a vzťah medzi týmito dvomi ustanoveniami, čo sú aspekty, na ktoré som už v týchto návrhoch upozornil.³³

72. Súdny dvor s poukazom na svoju judikatúru, predovšetkým na vyššie citovaný rozsudok *Gorostiaga Atxalandabaso/Parlament*³⁴, pripomenul, že podľa článku 41 Charty má každý okrem iného právo, aby inštitúcie Únie vybavovali jeho záležitosti nestranne. Táto požiadavka nestrannosti zahŕňa jednak subjektívnu nestrannosť v tom zmysle, že žiadny z členov inštitúcie, ktorá rozhoduje o veci, nesmie prejavovať osobnú zaujatosť, a jednak objektívnu nestrannosť v tom zmysle, že inštitúcia musí poskytnúť dostatočné záruky na vylúčenie akýchkoľvek oprávnených pochybností v tomto ohľade.³⁵

73. Súdny dvor, ktorý pritom poznamenal, že v danej veci išlo iba o pojem „objektívna nestrannosť“, vo vzťahu k argumentácii uvádzanej zúčastneným podnikom konštatoval, že samotná skutočnosť, že Komisia vyšetruje kartel, ktorý porušil finančné záujmy Únie, a sankcionuje ho, nemôže spôsobiť nedostatok jej objektívnej nestrannosti. Podľa Súdneho dvora v opačnom prípade by samotná možnosť, že Komisia, alebo dokonca iná inštitúcia Únie mohla byť obeťou protisúťažného postupu, mohla mať za následok odňatie jej právomoci vyšetrovať takéto postupy, čo by nebolo prijateľné. V tejto súvislosti Súdny dvor usúdil, že je dôležité najmä zdôrazniť, že podľa článku 105 ZFEÚ medzi úlohy zverené Komisii Zmluvami patrí práve dohľad nad uplatňovaním zásad uvedených v článkoch 101 a 102 ZFEÚ.³⁶

74. Súdny dvor následne uviedol, že skutočnosť, že útvary Komisie zodpovedné za vyšetrovanie porušení práva hospodárskej súťaže v Únii a útvary zodpovedné za sťahovanie úradníkov a zamestnancov tejto inštitúcie patria do tej istej organizačnej štruktúry, nemôže sama osebe spochybniť objektívnu nestrannosť tejto inštitúcie, keďže uvedené útvary sú nevyhnutne súčasťou organizácie, pod ktorú spadajú.³⁷ Napokon Súdny dvor pripomenul, že rozhodnutia Komisie môžu byť podriadené preskúmaniu zo strany súdu Únie a že právo Únie stanovuje systém súdneho preskúmania rozhodnutí Komisie, najmä pokiaľ ide o postupy uplatnenia článku 101 ZFEÚ, ktorý ponúka všetky záruky požadované článkom 47 Charty.³⁸

75. S ohľadom na všetky tieto skutočnosti Súdny dvor dospel k záveru, že neexistuje žiadna indícia, na základe ktorej by sa dalo domnievať, že by Komisia porušila povinnosť nestrannosti, ktorá jej je uložená. Súdny dvor tak rozhodol, že Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď zamietol dôvod prednesený zúčastnenou spoločnosťou, založený na porušení práva na spravodlivý proces a všeobecnej zásady riadnej správy vecí verejných.³⁹

³² Tamže, bod 154.

³³ Pozri bod 67 vyššie.

³⁴ Pozri bod 63 vyššie.

³⁵ Rozsudok *Ziegler/Komisia*, bod 155.

³⁶ Tamže, body 155 a 156.

³⁷ Tamže, bod 158.

³⁸ Tamže, bod 159.

³⁹ Tamže, bod 160.

b) Povoľovanie liekov

76. Zatiaľ čo sa právo hospodárskej súťaže mohlo eventuálne javiť ako osobitná oblasť v správnom práve, vzhľadom na široké kontrolné právomoci priznávané Komisii, ktorými sa dá odôvodniť priznanie určitých záruk právnickým osobám, ktoré podliehajú tomuto právnemu režimu⁴⁰, rozsudok z 27. marca 2019, August Wolff a Remedia/Komisia (C-680/16 P, ďalej len „rozsudok Wolff/Komisia“, EU:C:2019:257), jasne ukazuje, že požiadavka nestrannosti, zakotvená v článku 41 Charty, je plne uplatniteľná na správne konania pred rozličnými inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie. Navyše tento rozsudok obsahuje cenné objasnenia týkajúce sa rozsahu povinností, ktoré prináležia úradníkom a zamestnancom, ktorí v nich pracujú.

77. Spor, v ktorom bol vydaný uvedený rozsudok, predchádzalo rozhodnutie prijaté Komisiou, týkajúce sa vnútroštátnych povolení na uvedenie liekov na trh, ktoré bolo založené na stanovisku vydanom výborom pre lieky na humánne použitie (ďalej len „výbor“), ktorý je zodpovedný za prípravu stanovísk Európskej agentúry pre lieky (ďalej len „EMA“) k akejkoľvek otázke, ktorá sa týka hodnotenia liekov na humánne použitie. Odvolateľky, ktoré sa domáhali toho, aby Všeobecný súd toto rozhodnutie zrušil, zdôrazňovali, že hlavná spravodajkyňa, ktorú určil tento výbor na vyhotovenie svojho stanoviska, konala v dvojacom postavení, pretože bola aj zamestnankyňou vnútroštátneho orgánu, ktorý začal pred výborom konanie o revízii povolenia na uvedenie na trh. Takáto okolnosť pritom predstavuje prelínanie sa funkcií a konflikt záujmov vedúci k vzniku legitímnych pochybností o nestrannosti konania.⁴¹

78. Súdny dvor preskúmal tvrdenia uvádzané odvolateľkami, pričom hneď na úvod pripomenul, že inštitúcie, orgány a organizácie Únie sú povinné dodržiavať základné práva zaručené právom Únie, medzi ktoré patrí právo na riadnu správu vecí verejných, zakotvené v článku 41 Charty. Súdny dvor upozornil na skutočnosť, že odsek 1 tohto ustanovenia stanovuje okrem iného to, že každý má právo, aby inštitúcie, orgány a organizácie Únie vybavovali jeho záležitosti nestranne.⁴²

79. V tejto súvislosti Súdny dvor uviedol, že cieľom požiadavky nestrannosti, ktorá platí pre inštitúcie, orgány a organizácie pri plnení ich úloh, je zabezpečiť rovnosť zaobchádzania, ktorá je základom pre Úniu. Cieľom tejto požiadavky je najmä vyhnúť sa situáciám prípadných konfliktov záujmov v prípade úradníkov a iných zamestnancov konajúcich na účet inštitúcií, orgánov a organizácií. Vzhľadom na podstatnú dôležitosť záruky nezávislosti a integrity, pokiaľ ide tak o vnútorné fungovanie, ako aj vonkajší obraz inštitúcií, orgánov a organizácií Únie, požiadavka nestrannosti zahŕňa všetky okolnosti, ktoré úradník alebo iný zamestnanec, ktorý sa má vyjadriť k určitej veci, musí rozumne rozpoznať, že pred tretími osobami sa môžu javiť ako spôsobilé ovplyvniť jeho nezávislosť v danej oblasti.⁴³

80. Podľa Súdneho dvora tiež prináleží týmto inštitúciám, orgánom a organizáciám, aby splnili požiadavku nestrannosti, obsahujúcu dva aspekty, ktorými sú po prvé subjektívna nestrannosť, na základe ktorej žiadny z členov danej inštitúcie nesmie prejavovať svoj názor alebo osobnú zaujatosť, a po druhé objektívnu nestrannosť, v súlade s ktorou táto inštitúcia musí poskytnúť dostatočné záruky na vylúčenie akýchkoľvek legitímnych pochybností, pokiaľ ide o prípadnú zaujatosť.⁴⁴ Pokiaľ ide konkrétnejšie o túto druhú zložku zásady nestrannosti, Súdny dvor uviedol,

⁴⁰ Pozri v tomto zmysle CRAIG, P.: *The EU Charter of Fundamental Rights*. In: PEERS, S., HERVEY, T., KENNER, J., WARD, A. (éds.). Oxford, 2014, článok 41, 41.25, s. 1077.

⁴¹ Rozsudok Wolff/Komisia, bod 21.

⁴² Tamže, body 24 a 25.

⁴³ Tamže, bod 26.

⁴⁴ Tamže, bod 27.

že keď viaceré inštitúcie, orgány alebo organizácie Únie majú vlastné a odlišné kompetencie v rámci konania, ktoré môžu viesť k rozhodnutiu spôsobujúcemu ujmu jednotlivcovi, každý z týchto subjektov je povinný, pokiaľ ide o neho samotného, splniť požiadavku objektívnej nestrannosti. V dôsledku toho aj v prípade, že iba jeden z nich nespĺnil túto požiadavku, takéto pochybenie môže spôsobiť protizákonnosť rozhodnutia prijatého jedným z nich na konci dotknutého konania.⁴⁵

81. Súdny dvor sa stotožnil s názorom odvolateliek, keď usúdil, že osobitné okolnosti danej veci mohli vzbudzovať pochybnosti, pokiaľ ide o dodržiavanie požiadavky nestrannosti. Konkrétnejšie, Súdny dvor uviedol, že objektívna nestrannosť predmetného výboru môže byť narušená z dôvodu konfliktu záujmov, ktorý so sebou prináša prelínanie sa funkcií v prípade jedného z jeho členov, a to nezávisle od osobného správania uvedeného člena.⁴⁶ Súdny dvor považoval za rozhodujúce faktory úlohu zverenú spravodajkyňi v rámci uvedeného výboru, ako aj neexistenciu dostatočných záruk na to, aby sa predišlo neoprávnenému vyvíjaniu vplyvu na stanovisko výboru. Súdny dvor totiž vyhlásil, že výboru vzhľadom na vlastné právomoci, ktoré zastáva spravodajkyňa, prináleží, aby preukázal osobitnú pozornosť pri prideľovaní tejto funkcie, aby sa predišlo vzniku akejkoľvek legitímnej pochybnosti o prípadnej zaujatosti.⁴⁷

82. Súdny dvor pripomenul, že na účely preukázania, že organizácia správneho konania neposkytla dostatočné záruky na vylúčenie akýchkoľvek legitímnych pochybností, pokiaľ ide o prípadnú ujmu, nevyžaduje sa preukázanie existencie nedostatku nestrannosti z dôvodu osobitných črt úlohy spravodajkyne v rámci konaní vedených pred výborom. Stačí, aby existovala v tejto súvislosti legitímna pochybnosť, ktorú nemožno vyvrátiť.⁴⁸ Pokiaľ ide o daný prípad, Súdny dvor v podstate usúdil, že tretie osoby pozorujúce situáciu sa mohli legitímne domnievať, že vnútroštátny orgán, ktorý inicioval konanie pred výborom, mohol uplatňovať vplyv na rozhodnutia prijímané výborom.⁴⁹ Hodnotnosť tohto rozsudku spočíva v tom, že stanovil určitú dôkaznú mieru umožňujúcu posúdiť, či v konkrétnom prípade došlo k narušeniu objektívnej nestrannosti. Vráťim sa k tomu neskôr na mieste, kde pôjde o preskúmanie prejednávanej veci s ohľadom na kritériá rozvinuté v judikatúre.

83. So zreteľom na vyššie uvedené úvahy dospel Súdny dvor k záveru, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že výbor poskytol dostatočné záruky na vylúčenie existencie legitímnych pochybností týkajúcich sa dodržania povinnosti nestrannosti zaručenej článkom 41 Charty.

c) Hospodársky a rozpočtový dohľad eurozóny

84. Rozsudok z 20. decembra 2017, Španielsko/Rada (C-521/15, ďalej len „rozsudok Španielsko/Rada“, EU:C:2017:982), si tiež zasluhuje byť citovaný v prehľade judikatúry týkajúcej sa požiadavky nestrannosti v rámci správneho konania. Relevantnosť tohto rozsudku vyplýva zo skutočnosti, že predmetné správne konanie stanovuje fázu vyšetrovania voči členským štátom, čo vyvoláva otázku, či sa členské štáty môžu na účely tvrdenia o nezákonnosti správneho aktu odvolávať na právo na riadnu správu vecí verejných, zaručené článkom 41 ods. 1 Charty.⁵⁰ Súdny

⁴⁵ Tamže, bod 28.

⁴⁶ Tamže, bod 30.

⁴⁷ Tamže, bod 38.

⁴⁸ Tamže, bod 37.

⁴⁹ Tamže, bod 39.

⁵⁰ Rozsudok Španielsko/Rada, bod 89.

dvor sa výslovne zdržal rozhodnutia o otázke, či je možné členský štát pokladať za osobu, na ktorú odkazuje výraz „každý“ v zmysle tohto ustanovenia, a teda sa môže z tohto dôvodu odvolávať na tu stanovené právo. I tak však vyhlásil, že toto právo odráža všeobecnú zásadu práva Únie, na ktoré sa môžu vo svoj prospech odvolávať členské štáty, a vzhľadom na ktoré je preto možné posúdiť zákonnosť každého správneho aktu prijatého inštitúciami Únie.

85. Vec, v ktorej bol vydaný rozsudok Španielsko/Rada, patrí do oblasti hospodárskeho a rozpočtového dohľadu eurozóny a konkrétne sa týkal vyšetrovacích právomocí štatistického orgánu Európskej únie (Eurostat) vo vzťahu k členským štátom. Tomuto sporu predchádzalo rozhodnutie prijaté Radou, v ktorom Rada dospela k záveru, že Španielske kráľovstvo v dôsledku hrubej nedbanlivosti poskytlo Eurostatu skreslené údaje, a z toho dôvodu tomuto členskému štátu uložila pokutu. Sporné rozhodnutie bolo založené na údajoch získaných v rámci vyšetrovaní týkajúcich sa zmanipulovania štatistík v Španielsku.

86. Tento členský štát, ktorý so sporným rozhodnutím nesúhlasil, podal žalobu o neplatnosť, pričom okrem iného namietal proti porušeniu práva na riadnu správu vecí verejných z dôvodu, že postup vyšetrovania bol vedený za podmienok, ktoré nezaručovali objektívnu nestrannosť zo strany Komisie.⁵¹ Konkrétnejšie, Španielsko tvrdilo, že viacerí zamestnanci spomedzi tých, ktorí sa zúčastňovali na návštevách, ktoré vykonal Eurostat v Španielsku pred prijatím rozhodnutia o začatí vyšetrovania, boli súčasťou tímu, ktorý neskôr Komisia poverila v rámci postupu vyšetrovania.

87. Ako bolo uvedené vyššie, Súdny dvor preskúmal namietanú nezákonnosť sporného rozhodnutia Komisie z hľadiska všeobecnej zásady, ktorú odráža právo na riadnu správu vecí verejných, zakotvené v článku 41 Charty, pričom pripomenul svoju judikatúru, podľa ktorej sú inštitúcie Únie povinné dodržiavať uvedenú všeobecnú zásadu práva v rámci administratívnych konaní začatých voči členským štátom, ktoré môžu vyústiť do prijatia rozhodnutia nepriaznivo zasahujúceho do ich právneho postavenia.⁵² S poukazom na vyššie citovaný rozsudok Ziegler/Komisia Súdny dvor pripomenul, že týmto inštitúciám prislúcha povinnosť postupovať v súlade s požiadavkou nestrannosti v jej dvoch zložkách, ktorými sú jednak subjektívna nestrannosť, v zmysle ktorej žiadny z členov dotknutej inštitúcie nesmie prejavovať osobnú zaujatosť, a jednak objektívna nestrannosť, v zmysle ktorej musí táto inštitúcia poskytnúť dostatočné záruky na vylúčenie akýchkoľvek oprávnených pochybností týkajúcich sa zaujatosti.⁵³

88. Súdny dvor odmietol obvinenie zo zaujatosti zo strany Španielska, pričom v podstate uviedol, že návštevy na jednej strane a daný postup na druhej strane spadajú do odlišného právneho rámca a majú odlišný cieľ.⁵⁴ Podľa Súdneho dvora, aj keď sa údaje, ktorých sa týkajú tieto návštevy, a uvedený postup vyšetrovania môžu čiastočne prekrývať, príslušné posúdenia, ktoré majú Eurostat a Komisia vykonať vo vzťahu k týmto údajom, sú naopak nevyhnutne odlišné. V dôsledku toho posúdenia Eurostatu týkajúce sa kvality niektorých z týchto údajov pochádzajúcich z návštev vykonaných v členskom štáte samy osebe nespôsobujú zaujatost' stanoviska, ktoré môže Komisia prijať k existencii skresľovania údajov týkajúcich sa rovnakých údajov v prípade, že sa táto inštitúcia následne rozhodne začať v tejto súvislosti postup vyšetrovania.⁵⁵

⁵¹ Tamže, bod 86.

⁵² Tamže, bod 90.

⁵³ Tamže, bod 91.

⁵⁴ Tamže, bod 96.

⁵⁵ Tamže, body 99 a 100.

89. Súdny dvor z toho vyvodil, že to, že sa vedením postupu vyšetrovania, ktoré sa opiera o určitý právny základ, poverí tím zložený v značnej časti zo zamestnancov Eurostatu, ktorí sa už predtým zúčastňovali návštev zorganizovaných touto službou v dotknutom členskom štáte, na odlišnom právnom základe v období pred začatím spomenutého postupu, samo osebe neumožňuje Súdnemu dvoru dospieť k záveru o tom, že rozhodnutie prijaté po skončení uvedeného postupu je protiprávne z dôvodu porušenia požiadavky objektívnej nestrannosti, ktorou je viazaná Komisia.⁵⁶

90. Navyše Súdny dvor spresnil, že nebolo úlohou Eurostatu, ale Komisie, a teda komisárov konajúcich v rámci kolégia, rozhodnúť o začatí postupu vyšetrovania, prevziať na seba zodpovednosť za vedenie vyšetrovania a napokon predložiť Rade odporúčania a návrhy, ktoré je potrebné prijať po jeho skončení. Súdny dvor spresnil, že vzhľadom na to, že príslušný právny rámec nezveruje zamestnancom Eurostatu žiadnu vlastnú zodpovednosť za vedenie postupu vyšetrovania, úloha, ktorá je zverená zamestnancom Eurostatu v tomto postupe vyšetrovania, sa nemôže považovať za rozhodujúcu ani pre priebeh tohto konania, ani pre jeho výsledok. Súdny dvor tak usúdil, že nie je možné konštatovať, že keďže vedením postupu vyšetrovania bol poverený tím zložený v značnej časti zo zamestnancov Eurostatu, ktorí sa už zúčastňovali návštev zorganizovaných touto službou v Španielsku pred začatím spomenutého postupu, pri napadnutom rozhodnutí to znamená porušenie požiadavky objektívnej nestrannosti zo strany Komisie. Súdny dvor preto Španielskom uvádzaný žalobný dôvod, založený na porušení práva na riadnu správu vecí verejných, zamietol.

4. Uplatnenie na právo verejnej služby

91. Rozsudky predstavené v predchádzajúcich bodoch ilustrujú spôsob, akým sa uplatňuje požiadavka nestrannosti v rámci správnych konaní prebiehajúcich na inštitúciách, orgánoch, úradoch a agentúrach Únie. Spoločným aspektom týchto vecí je skutočnosť, že na predmetných konaniach sa zúčastňovali právnické osoby, ako aj členské štáty, to znamená účastníci konania, ktorí by sa dali považovať za subjekty, ktoré sú vo vzťahu k administratíve Únie „externé“. Naďalej pritom zastávam názor, že žiadny legitímny dôvod neodôvodňuje vylúčenie úradníkov a zamestnancov administratívy z okruhu subjektov, na ktoré sa vzťahuje ochrana zaručená článkom 41 Charty.⁵⁷ Naopak, musím v tomto kontexte konštatovať, že po prvé na základe tohto ustanovenia má „každý“ právo, aby sa jeho záležitosti vybavovali nestranne, a po druhé toto ustanovenie nerozlišuje medzi správnym právom Únie v pravom zmysle slova a verejnou službou Európskej únie, pričom tá tiež patrí do správneho práva v širokom zmysle slova. V dôsledku uvedeného treba požiadavku nestrannosti považovať za všeobecne záväznú zásadu uplatniteľnú na všetky správne konania. Ako bude ďalej vysvetlené na príkladoch, tento výklad bol potvrdený v judikatúre Súdneho dvora.

a) Konanie o zbavení imunity úradníka

92. V tejto súvislosti treba hneď na úvod pripomenúť, že tak ako vyplýva z článku 41 ods. 2 Charty, právo na riadnu správu vecí verejných obsahuje v skutočnosti celý súbor práv, ktorý zahŕňa okrem iného právo byť vypočutý. V rozsudku z 18. júna 2020, Komisia/RQ (C-831/18 P, ďalej len „rozsudok Komisia/RQ“, EU:C:2020:481), ktorý predstavím v ďalšom texte, sa Súdny dvor vyjadril

⁵⁶ Tamže, bod 101.

⁵⁷ Pozri v tomto zmysle JARASS, H.: *Charta der Grundrechte der Europäischen Union*. 4. vydanie, Berlín, 2021, článok 41, bod 10.

k rozsahu *práva byť vypočutý*⁵⁸ v rámci konania, ktorého predmetom bolo zbavenie úradníka Únie imunity. Predmetný rozsudok sa teda týkal podstatného aspektu verejnej služby Európskej únie, zaručeného Protokolom (č. 7) o výsadách a imunitách Európskej únie⁵⁹, s cieľom zaručiť správne fungovanie inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie. Relevantnosť tohto rozsudku pre preskúmanie prejednávanej veci spočíva v tom, že obsahuje všeobecné úvahy týkajúce sa výkladu článku 41 Charty, ktoré sa mi z dôvodov, ktoré uvediem nižšie, zdajú byť uplatniteľné na požiadavku nestrannosti.

93. V relevantnej časti analýzy Súdny dvor hneď na úvod pripomenul, že podľa ustálenej judikatúry dodržiavanie práva na obhajobu predstavuje základnú zásadu práva Únie.⁶⁰ Súdny dvor poznamenal, že pokiaľ ide konkrétnejšie o právo byť vypočutý v každom konaní, je neoddeliteľnou súčasťou uvedenej základnej zásady a v súčasnosti je zakotvené nielen v článkoch 47 a 48 Charty, ktoré zaručujú dodržiavanie práva na obhajobu a práva na spravodlivý proces v akomkoľvek súdnom konaní, ale tiež v jej článku 41, ktorý zaručuje právo na riadnu správu vecí verejných.⁶¹ Odsek 2 uvedeného článku 41 totiž stanovuje, že toto právo na riadnu správu vecí verejných zahŕňa najmä právo každého na vypočutie pred prijatím akéhokoľvek individuálneho opatrenia, ktoré by sa ho mohlo nepriaznivo dotýkať.⁶² V tomto kontexte treba poznamenať, že ako už bolo v týchto návrhoch uvedené vo vzťahu k požiadavke nestrannosti, Súdny dvor zdôrazňuje paralelnosť, ktorá existuje medzi právami zaručenými článkami 41 a 47 Charty, ktoré sa každé uplatňuje na jeden druh osobitného konania.

94. Súdny dvor ďalej poznamenal, že ako vyplýva zo samotného znenia, toto ustanovenie má všeobecné uplatnenie. Súdny dvor z toho vyvodil, že právo byť vypočutý sa musí dodržať v každom konaní, ktoré môže viesť k prijatiu aktu spôsobujúcemu ujmu, aj keď príslušná právna úprava túto formálnu požiadavku výslovne nestanovuje. Navyše uvedené právo zaručuje každému možnosť účinne a efektívne oznámiť svoj názor v priebehu správneho konania, a to skôr, ako bude prijaté akékoľvek rozhodnutie, ktoré môže nepriaznivo ovplyvniť jeho záujmy.⁶³ Vzhľadom na to, že tieto úvahy sa zhodujú s poznámkami, ktoré som vyjadril vyššie na podporu tézy, podľa ktorej požiadavka nestrannosti treba chápať ako všeobecnú zásadu, ktorou sa spravuje celé správne konanie, je podľa môjho názoru zjavné, že článok 41 Charty sa má uplatňovať aj na verejnú službu Európskej únie, pokiaľ ide o túto požiadavku.

95. Ďalší dôvod, pre ktorý má rozsudok Komisia/RQ osobitný význam, vyplýva zo skutočnosti, že obsahuje informácie o určitých aspektoch všeobecného správneho práva Únie, ktoré môžu zohrávať rozhodujúcu úlohu pre preskúmanie prejednávanej veci a ku ktorým sa vrátim nižšie⁶⁴, konkrétne o právnych dôsledkoch, ktoré z toho treba vyvodiť v prípade, že správny orgán prijme rozhodnutie tak, že pritom poruší procesné práva dotknutej osoby.

96. V tejto súvislosti Súdny dvor pripomenul, že podľa ustálenej judikatúry porušenie práva na obhajobu, najmä práva byť vypočutý, vedie k zrušeniu rozhodnutia vydaného na konci predmetného správneho konania iba vtedy, ak by bez tejto vady mohlo toto konanie dospieť

⁵⁸ Pozri tiež rozsudok zo 4. júna 2020, ESVČ/De Loecker (C-187/19 P, EU:C:2020:444, bod 70), ktorý sa týka aj práva byť vypočutý v oblasti verejnej služby.

⁵⁹ Ú. v. EÚ C 83, 2010, s. 266.

⁶⁰ Rozsudok Komisia/RQ, bod 64.

⁶¹ Tamže, bod 65.

⁶² Tamže, bod 66.

⁶³ Tamže, bod 67.

⁶⁴ Pozri body 111 až 118 nižšie.

k inému výsledku.⁶⁵ V tejto otázke Súdny dvor spresnil, že od žalobcu, ktorý namieta proti porušeniu svojho práva na obhajobu, nemožno požadovať, aby preukázal, že rozhodnutie inštitúcie Únie by malo iný obsah, ale iba to, že takáto hypotéza nie je úplne vylúčená. Posúdenie tejto otázky sa musí uskutočniť v závislosti od skutkových a právnych okolností, ktoré sú špecifické pre prejednávánú vec.⁶⁶

b) Konanie o zbavení funkcie člena Komisie

97. Na záver tohto prehľadu judikatúry treba ako príklad uplatnenia požiadavky nestrannosti na oblasť verejnej služby citovať rozsudok z 25. februára 2021, Dalli/Komisia (C-615/19 P, ďalej len „rozsudok Dalli/Komisia“, EU:C:2021:133). Veci, v ktorej bol vydaný tento rozsudok, predchádzala žaloba, ktorú podal na Všeobecný súd bývalý člen Európskej komisie, ktorou sa domáhal, aby bola Komisii uložená povinnosť nahradiť škodu, najmä z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť údajne protiprávnym konaním Komisie a OLAF-u v súvislosti s ukončením jeho funkcie. Na podporu svojej žaloby uvádzal žalobca viaceré výhrady týkajúce sa protiprávneho konania Komisie a OLAF-u, ktoré však Všeobecný súd všetky odmietol.

98. Vo svojom odvolaní žalobca poukazoval na nesprávne právne posúdenia, ktorých sa údajne dopustil Všeobecný súd z dôvodu, že nekonštatoval žiadne porušenie požiadavky nestrannosti na základe článku 41 Charty v rámci vyšetrovania, ktoré bolo proti nemu vedené. Podľa názoru žalobcu pritom existovali skutočnosti, ktoré môžu vyvolávať legitímne pochybnosti, pokiaľ ide o nestrannosť vyšetrovania. V prvom rade žalobca kritizoval priamu účasť riaditeľa OLAF-u, pričom podľa žalobcu mu platná právna úprava priznávala iba právomoc riadiť vyšetrovania. V druhom rade žalobca Všeobecnému súdu vytýkal, že dospel k nesprávnemu záveru, že účasť zástupcov vnútroštátneho orgánu na vyšetrovaní nenaruša objektívnu nestrannosť OLAF-u, hoci jeden z týchto zástupcov bol tiež členom dozorného výboru.⁶⁷

99. Súdny dvor sa s názorom žalobcu nestotožnil a následne zamietol odvolací dôvod založený na nesprávnom právnom posúdení, vychádzajúcom v podstate z údajného porušenia požiadavky nestrannosti. Konkrétnejšie, Súdny dvor dospel k záveru, že žiadna z okolností uvádzaných odvolateľom nie je takej povahy, že by mohla spochybniť dodržiavanie požiadavky nestrannosti.

100. V prvom rade, čo sa týka nesprávneho právneho posúdenia, ktorého sa údajne dopustil Všeobecný súd, keď sa vyjadril k účasti riaditeľa OLAF-u na vyšetrovaní, Súdny dvor pripomenul, že článok 41 ods. 1 Charty stanovuje okrem iného to, že každý má právo, aby inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie vybavovali jeho záležitosti nestranne.⁶⁸ Súdny dvor vysvetlil, že týmto inštitúciám, orgánom, úradom a agentúram prislúcha povinnosť postupovať v súlade s požiadavkou nestrannosti v jej dvoch zložkách, ktorými sú jednak subjektívna nestrannosť a jednak objektívna nestrannosť. Súdny dvor ďalej poskytol objasnenia týkajúce sa právomocí riaditeľa OLAF-u, pričom na tento účel pripomenul príslušné ustanovenia nariadenia o vyšetrovaniach vykonávaných týmto úradom⁶⁹, a dospel k záveru, že ten má zohrávať aktívnu úlohu pri vedení vyšetrovaní. Súdny dvor poznamenal, že žalobca nepreukázal, že priama účasť riaditeľa OLAF-u na niektorých vyšetrovacích činnostiach by mohla narušiť jeho objektívnu nestrannosť. Okrem toho Súdny dvor poznamenal, že žalobca nespochybnil platnosť týchto

⁶⁵ Rozsudok Komisia/RQ, bod 105.

⁶⁶ Tamže, body 106 a 107.

⁶⁷ Rozsudok Dalli/Komisia, body 106 a 107.

⁶⁸ Tamže, body 111 až 118.

⁶⁹ Nariadenie (ES) č. 1073/1999 Európskeho parlamentu a Rady z 25. mája 1999 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) (Ú. v. ES L 136, 1999, s. 1; Mim. vyd. 01/003, s. 91).

ustanovení. Súdny dvor preto usúdil, že posúdenie Všeobecného súdu, podľa ktorého takáto priama účasť neohrozuje neustrannosť vyšetrovania, nevychádza z nesprávneho právneho posúdenia.

101. V druhom rade, pokiaľ ide o účasť zástupcu vnútroštátneho orgánu, ktorý je tiež členom dozorného výboru, na vypočutí, Súdny dvor usúdil, že skutočnosť, že jeden z jeho členov sa priamo podieľal na výkone vyšetrovania vedeného OLAF-om, môže vyvolať legitímnu pochybnosť o prípadnej existencii jeho pozitívnej alebo negatívnej zaujatosti pri výkone jeho kontrolných úloh v rámci tohto výboru, pokiaľ ide o podmienky vedenia predmetnej vyšetrovacej činnosti.⁷⁰ Podľa Súdneho dvora pritom hoci by objektívna neustrannosť člena dozorného výboru mohla byť takto spochybnená v súvislosti s jeho výkonom kontrolných funkcií v tomto postavení, okolnosť, že táto osoba môže byť neskôr povolaná pristúpiť k takémuto preskúmaniu, naproti tomu nemôže vyvolať legitímnu pochybnosť o jej neustrannosti pri účasti na vyšetrovacej činnosti. Súdny dvor z toho vyvodil, že hoci by nedostatok objektívnej neustrannosti, na ktorý poukazuje žalobca, mohol byť prípadne namietaný vo vzťahu k stanovisku, ktoré vydal dozorný výbor k vyšetrovaniu vedenému OLAF-om, nie je spôsobilý spochybniť dodržanie zásady neustrannosti v rámci tohto vyšetrovania, a predovšetkým počas vypočutia, na ktorom sa zúčastnil člen tohto výboru. V tejto súvislosti Súdny dvor konštatoval, že cieľom argumentácie žalobcu bolo spochybniť zákonnosť zhromažďovania dôkazov OLAF-om, nie zákonnosť stanoviska dozorného výboru. Súdny dvor tak dospel k záveru, že tvrdenie založené na nesprávnom právnom posúdení, ku ktorému malo dôjsť v tomto bode, sa preto musí odmietnuť ako nedôvodné.

C. Poznatky, ktoré sa majú vyvodiť z judikatúry

102. Vyššie uvedený prehľad judikatúry ma nabáda k tomu, aby som v prvom rade zaistil poznatky, ktoré treba vyvodiť, pokiaľ ide o pojem „neustrannosť“ v práve Únie, a následne sa v druhom rade budem zaoberať preskúmaním odvolania podaného Parlamentom⁷¹ v prejednávanej veci.

103. Po prvé príklady, ktoré som predstavil v tomto prehľade judikatúry, svedčia v prospech uplatnenia požiadavky neustrannosti na oblasť verejnej služby. Tento záver vyplýva predovšetkým zo skutočnosti, že rozsudky Komisia/RQ⁷² a Dalli/Komisia⁷³ jasne preukazujú, že článok 41 ods. 1 Charty sa uplatňuje na správne konania, ktoré upravujú fázu vyšetrovania a ktoré súvisia s právnym postavením úradníkov a členov Komisie, či už sa týkajú ich imunity, alebo samotného zachovania ich funkcií.

104. Po druhé z rozsudku Wolff/Komisia⁷⁴ vyplýva, že cieľom požiadavky neustrannosti je zabezpečiť rovnosť zaobchádzania. Rovnako je z tohto rozsudku možné vyvodiť, že vzhľadom na to, že tak vnútorné fungovanie, ako aj vonkajší obraz inštitúcií, orgánov a organizácií závisia od dodržiavania tejto požiadavky, táto požiadavka sa musí nevyhnutne uplatňovať aj na všetky oblasti činnosti administratívy Únie vrátane aspektov súvisiacich s riadením verejnej služby, akými sú napríklad menovanie, povyšovanie a ukladanie sankcií personálu.

⁷⁰ Rozsudok Dalli/Komisia, body 119 až 124.

⁷¹ Pozri bod 119 a nasl. nižšie.

⁷² Rozsudok Komisia/RQ, bod 65.

⁷³ Rozsudok Dalli/Komisia, bod 111.

⁷⁴ Rozsudok Wolff/Komisia, bod 26.

105. Po tretie treba poznamenať, že Súdny dvor sa vo svojej judikatúre⁷⁵ opiera o pojem „nestrannosť, ktorý obsahuje dve zložky. Jednak je to subjektívna nestrannosť, na základe ktorej žiadny z členov danej inštitúcie nesmie prejavovať svoj názor alebo osobnú zaujatosť, a jednak objektívna nestrannosť, v súlade s ktorou táto inštitúcia musí poskytnúť dostatočné záruky na vylúčenie akýchkoľvek legitímnych pochybností, pokiaľ ide o prípadnú zaujatosť.

106. Po štvrté, čo sa týka tejto druhej zložky, z rozsudku Gorostiaga Atxalandabaso/Parlament⁷⁶ vyplýva, že predchádzajúca vedomosť o skutočnostiach zo strany tých, ktorí sa majú zúčastniť na prijatí súdneho alebo správneho rozhodnutia, nepredstavuje sama osebe skutočnosť, ktorá by mohla zakladať jeho procesnú vadu v podobe nedostatku nestrannosti. Ako totiž vyplýva z rozsudkov Wolff/Komisia⁷⁷ a Španielsko/Rada⁷⁸, takáto predchádzajúca vedomosť sa ukazuje často ako nevyhnutná vzhľadom na profesionálnu činnosť, ktorú dotknuté osoby vykonávali predtým alebo paralelne. Skôr je potrebné stanoviť, či v konkrétnom prípade existuje *konflikt záujmov* na strane úradníkov a zamestnancov konajúcich na účet inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr, vyvolávajúci *legitímnu pochybnosť, pokiaľ ide o nestrannosť konania*.

107. Po piate z rozsudkov Gorostiaga Atxalandabaso/Parlament⁷⁹, Dalli/Komisia⁸⁰ a Wolff/Komisia⁸¹ vyplýva, že judikatúra Súdneho dvora vyžaduje od dotknutej osoby z procesného hľadiska, aby *uviedli tvrdenia, ktorými sa dá spochybniť osobná nestrannosť úradníkov alebo zamestnancov zúčastnených na správnom konaní*. Len na základe tvrdení predkladaných dotknutými osobami totiž Súdny dvor môže vykonať podrobné preskúmanie namietaného porušenia objektívnej nestrannosti. Z toho teda vyplýva, že všeobecné a abstraktné tvrdenia, ktoré evidentne nemajú žiadny základ, túto požiadavku nespĺňajú.

108. Treba však poznamenať, že Súdny dvor v rozsudku Wolff/Komisia⁸² spresnil, že na účely preukázania, že organizácia správneho konania neposkytla dostatočné záruky na vylúčenie akýchkoľvek legitímnych pochybností, pokiaľ ide o prípadnú ujmu, nevyžaduje sa preukázanie existencie nedostatku nestrannosti z dôvodu osobitných črt úlohy spravodajkyne v rámci konaní vedených pred výborom. *Stačí, aby existovala v tejto súvislosti legitímna pochybnosť, ktorú nemožno vyvrátiť*. V dôsledku uvedeného sa nezdá, že by bolo dôkazné bremeno príliš zaťažujúce.

109. Po šieste z rozsudkov Ziegler/Komisia⁸³ a Wolff/Komisia⁸⁴ je možné vyvodiť, že preskúmanie dodržania požiadavky subjektívnej nestrannosti nie je nevyhnutné v prípadoch, v ktorých už bolo konštatované porušenie objektívnej nestrannosti. *Preskúmanie skutočností s ohľadom na druhú zložku pojmu „nestrannosť“ je dostatočné, pokiaľ neexistujú skutočnosti, na základe ktorých sa dá s určitosťou preukázať existencia predsudkov na strane úradníkov alebo zamestnancov zúčastnených na správnom konaní*.

⁷⁵ Pozri body 80, 87, 98 a 100 vyššie.

⁷⁶ Rozsudok Gorostiaga Atxalandabaso/Parlament, body 43 až 45.

⁷⁷ Rozsudok Wolff/Komisia, bod 39.

⁷⁸ Rozsudok Španielsko/Rada, bod 99.

⁷⁹ Rozsudok Gorostiaga Atxalandabaso/Parlament, bod 47.

⁸⁰ Rozsudok Dalli/Komisia, bod 117.

⁸¹ Rozsudok Wolff/Komisia, bod 30.

⁸² Tamže, bod 37.

⁸³ Rozsudok Ziegler/Komisia, bod 156.

⁸⁴ Rozsudok Wolff/Komisia, bod 41.

110. Po siedme z rozsudkov Španielsko/Rada⁸⁵ a Wolff/Komisia⁸⁶ vyplýva, že keď viaceré inštitúcie, orgány alebo organizácie Únie majú vlastné a odlišné kompetencie v rámci konania, ktoré môže viesť k rozhodnutiu spôsobujúcemu ujmu jednotlivcovi, *každý z týchto subjektov je povinný, pokiaľ ide o neho samotného, splniť požiadavku objektívnej nestrannosti*. V dôsledku toho aj v prípade, že iba jeden z nich nesplnil túto požiadavku, takéto pochybenie môže spôsobiť protizákonnosť rozhodnutia prijatého jedným z nich na konci dotknutého konania.

111. Po ôsme z porovnania medzi na jednej strane rozsudkom Wolff/Komisia⁸⁷, v ktorom Súdny dvor konštatoval, že požiadavka nestrannosti nebola dodržaná, a na druhej strane rozsudkom Komisia/RQ⁸⁸, ktorý sa týkal porušenia práva byť vypočutý, vyplýva, že porušenie práv stanovených v článku 41 Charty, ktoré ako celok zakotvujú právo na riadnu správu vecí verejných, je *zjavne možné, že toto porušenie môže mať odlišné dôsledky v závislosti od práva porušeného v danom prípade*.

112. V rozsudku Komisia/RQ⁸⁹ totiž Súdny dvor pripomenul, že podľa jeho ustálenej judikatúry „porušenie práva na obhajobu, najmä práva byť vypočutý, vedie k zrušeniu rozhodnutia vydaného na konci predmetného správneho konania iba vtedy, ak by bez tejto vady mohlo toto konanie dospieť k inému výsledku“. Treba pritom poznamenať, že takýto odkaz na judikatúru, týkajúci sa právnych dôsledkov procesnej vady, ktorá vyplýva z porušenia práv na obranu, sa v rozsudku Wolff/Komisia nikde nenachádza. Naopak, Súdny dvor v tomto rozsudku podrobne vysvetlil dôvody, pre ktoré sa domnieval, že účasť určitého odborníka na konaní, v ktorom sa vydáva rozhodnutie, mohla medzi tretími osobami pozorujúcimi situáciu vzbudzovať legitímne pochybnosti, pokiaľ ide o nestrannosť výboru v rámci EMA, pričom tak dospel k záveru o porušení požiadavky nestrannosti zakotvenej v článku 41 Charty.

113. Vzniká tak otázka, či sa takéto rozlišovanie medzi predmetnými právami javí ako odôvodnené z právneho hľadiska. Podľa môjho názoru si táto otázka zasluhuje *diferencovanú odpoveď*, ako vysvetlím nižšie.

114. Hoci porušenie práv zaručených článkom 41 ods. 2 Charty určite predstavuje procesnú vadu, ktorá môže spôsobiť „nezákonnosť“ správneho rozhodnutia, predsa len je potrebné pripomenúť, že procesné správne právo Únie a jej členských štátov upravuje mechanizmy nápravy s cieľom odstrániť procesnú vadu.⁹⁰ Napríklad právo byť vypočutý môže byť dotknutej osobe poskytnuté v neskoršom štádiu konania, a to predtým, než je konanie ukončené a než sa prijme konečné rozhodnutie. Rovnako Súdny dvor nedávno v rozsudku Komisia/Di Bernardo⁹¹ rozhodol, že za určitých prísnych podmienok je možné doplniť nedostatočné odôvodnenie správneho aktu, čím sa tak zabráni porušovaniu práv osoby, ktorej je akt určený.⁹²

⁸⁵ Rozsudok Španielsko/Rada, bod 94.

⁸⁶ Rozsudok Wolff/Komisia, bod 28.

⁸⁷ Tamže, bod 39.

⁸⁸ Rozsudok Komisia/RQ, bod 112.

⁸⁹ Tamže, bod 105.

⁹⁰ Pozri rozsudky z 15. januára 2013, Križan a i. (C-416/10, EU:C:2013:8, bod 91), týkajúci sa nápravy procesných vád v rámci rozhodovacieho konania týkajúceho sa životného prostredia; z 25. októbra 2011, Solvay/Komisia (C-109/10 P, EU:C:2011:686, bod 56), pokiaľ ide o nápravu procesných vád v rámci konaní Komisie v oblasti kartelov, a zo 16. januára 1992, Marichal-Margrève (C-334/90, EU:C:1992:15, bod 25), pokiaľ ide o daňové správne právo.

⁹¹ Rozsudok z 11. júna 2020 (C-114/19 P, EU:C:2020:457).

⁹² Rozsudok z 11. júna 2020, Komisia/Di Bernardo (C-114/19 P, EU:C:2020:457, body 51 až 60).

115. Okrem toho treba pripomenúť, že nie všetky procesné vady majú takú povahu, že môžu mať vplyv na meritum správneho rozhodnutia. Inými slovami, pochybenie zo strany administratívy pri riadení konania sa môže ukázať ako neškodné s ohľadom na rozličné záujmy, ktoré sú v hre. Predovšetkým z dôvodov *efektívnosti správy*, *právnej bezpečnosti* a *procesnej ekonomie* totiž môže dôjsť k tomu, že správny orgán nebude postihnutý sankciou „neplatnosti“, ktorú vo všeobecnosti stanovuje každý právny poriadok pre najzávažnejšie prípady nezákonnosti správneho rozhodnutia. Podľa tohto modelu „formálna nezákonnosť“ právneho aktu, ktorým je toto rozhodnutie prijaté, je akceptovaná do tej miery, pokiaľ nezasahuje do „hmotného práva“ dotknutej osoby. Podľa môjho názoru si je pritom Súdny dvor vedomý všetkých týchto aspektov a na právny poriadok Únie uplatňuje model, ktorý som ilustroval vyššie, keďže v súlade s vyššie citovanou judikatúrou vyžaduje, aby sa v každom osobitnom prípade preskúmali dôsledky porušenia práv na obranu, predovšetkým práva byť vypočutý, pred tým, ako sa rozhodne o osude predmetného správneho rozhodnutia.

116. Čo sa týka osobitne porušenia požiadavky nestrannosti, ktorá je predmetom prejednávanej veci, domnievam sa, že prístup, ktorý sa má zvoliť, závisí od *závažnosti každého osobitného prípadu*. V tejto súvislosti musím upozorniť na skutočnosť, že pojem „nestrannosť“, tak ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, ako aj z rozličných kódexov správania používaných inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie, nie je vymedzený rovnakým spôsobom. Zdá sa, že Súdny dvor sa opiera o *skôr všeobecný pojem, ktorý je otvorený výkladu*, zatiaľ čo Kódex dobrej správnej praxe Európskeho ombudsmana sa vzťahuje na *osobitné a obzvlášť závažné prípady*, akými sú konflikty záujmov z osobných, rodinných, politických alebo finančných dôvodov.⁹³ Zahrnutie rozmanitosti hypotéz si vyžaduje posudzovať v každom prípade konkrétne okolnosti, ktoré vyvolávajú pochybnosti s ohľadom na nestrannosť administratívy.

117. Na jednej strane je pravda, že neexistencia objektívnej nestrannosti môže podkopať dôveru platiteľov daní v neutralitu administratívy. Podozrenie o vystavení sa svojvoľnému, a v dôsledku toho nespravodlivému zaobchádzaniu môže mať nepriaznivý účinok na vnímanie platiteľov daní⁹⁴, a v prípade verejnej služby na postoj dotknutých úradníkov a zamestnancov vo vzťahu k subjektu, pre ktorý pracujú. Vzhľadom na to, že tak pri vnútornom fungovaní, ako aj pri vonkajšom obraze inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie ide o veľa, je zjavné, že porušenie požiadavky objektívnej nestrannosti nemožno ľahko napraviť.⁹⁵ Naopak, domnievam sa, že takýto prípad môže ohroziť zákonnosť správneho konania ako celku. Z tohto hľadiska sa dá lepšie porozumieť tomu, prečo sa Súdny dvor v rozsudku Wolff/Komisia⁹⁶ zdržal toho, aby preskúmal, či účasť určitého odborníka mala vplyv na prijaté rozhodnutie, pričom sa obmedzil na konštatovanie, že vo vzťahu k objektívnej nestrannosti existovala legitímna pochybnosť, ktorú nemožno vyvrátiť.

⁹³ Podľa článku 8 („Nestrannosť a nezávislosť“) Európskeho kódexu dobrej správnej praxe, vypracovaného Európskym ombudsmanom a schváleného Parlamentom prostredníctvom uznesenia počas jeho plenárneho zasadnutia zo 6. septembra 2001, povinnosť nestrannosti vyžaduje, aby sa úradník zdržal „akéhokoľvek svojvoľného konania, ktoré poškodzuje členov verejnosti, ako aj akéhokoľvek preferenčného zaobchádzania z akéhokoľvek dôvodu“. Uvedený kódex vyžaduje, aby sa správanie úradníka nikdy neriadilo „osobnými, rodinnými alebo národnými záujmami či politickými tlakmi“. Úradník sa nesmie ani „zúčastniť na rozhodnutí, na ktorom má on alebo niektorý z jeho blízkych finančné záujmy“.

⁹⁴ BATALLI, M., a FEJZULLAHU, A.: c. d., s. 35. Autori pripomínajú, že dôsledkom nedodržania zásad „riadnej správy vecí verejných“ môže byť „zlá správa“, to znamená situácia, ktorá sa vyznačuje slabými štátnymi inštitúciami, ktoré nie sú schopné presadzovať blaho spravovaných subjektov. Všetky takéto okolnosti môžu viesť k všeobecnej nespokojnosti medzi občanmi.

⁹⁵ Pozri v tejto súvislosti MOULY, J.: Du caractère substantiel des dispositions garantissant le principe d'impartialité dans la procédure disciplinaire. In: *Droit Social*. Dalloz, 2016, č. 10, s. 869, kde autor zdôrazňuje význam požiadavky nestrannosti. Autor usudzuje, že určité normy disciplinárneho konania, ktoré sú osobitne významné, predstavujú podstatné záruky, ktorých porušenie musí mať automaticky za dôsledok neplatnosť uloženej sankcie, a to bez toho, aby zamestnanec musel preukázať, že nemohol uplatniť svoje práva na obranu.

⁹⁶ Rozsudok Wolff/Komisia, body 37 až 41.

118. Na druhej strane, nič to nemení na skutočnosti, že vzhľadom na to, že sa požiadavka „nestrannosti“ zameriava na zákaz rozličných konaní, počnúc *menej závažnými porušeniami* až po *trestné činy*, právne dôsledky porušenia tejto požiadavky musia byť primerané a musia riadne zohľadňovať záujmy vlastné každému právnemu poriadku. Proti záujmom adresáta správneho aktu, ktorý je nezákonný z dôvodu procesnej vady, stoja zásady, akými sú zásada administratívnej efektívnosti, právnej bezpečnosti a procesnej ekonómie. Z tohto dôvodu si nemyslím, že by každá legitímna pochybnosť, pokiaľ ide o dodržanie požiadavky objektívnej nestrannosti, bola takej povahy, že by automaticky mala za dôsledok neplatnosť správneho aktu. Ako už bolo vysvetlené v týchto návrhoch⁹⁷, takýto právny dôsledok by mal byť vyhradený pre *najzávažnejšie prípady nezákonnosti*, predovšetkým tie, ktoré so sebou prinášajú *konflikt záujmov z osobných, rodinných, politických alebo finančných dôvodov*, ako aj *trestné činy*, akými sú tie, ktoré súvisia s *korupciou vo verejnej službe*. Naopak, pokiaľ ide o ostatné prípady, bolo by vhodné podmieniť možnosť domáhať sa zrušenia správneho aktu, ktorý má procesnú vadu súvisiacu s porušením tejto požiadavky, odpoveďou na otázku, či v prípade neexistencie tejto vady mohlo konanie dospieť k odlišnému výsledku, tak ako Súdny dvor rozhodol vo vyššie citovanom rozsudku Komisia/RQ⁹⁸. V prípade zápornej odpovede by takáto možnosť mala byť vylúčená.

D. Preskúmanie odvolania s ohľadom na judikatúru

1. Úvodné úvahy

119. Po zaistení poznatkov z judikatúry Súdneho dvora týkajúcich sa požiadavky nestrannosti je potrebné ich následne uplatniť na prejednávanú vec v rámci preskúmania odvolania.

120. Pokiaľ ide o to, že Parlament uvádza skreslenie skutkových okolností, stačí pripomenúť, že z článku 256 ZFEÚ, ako aj z článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie vyplýva, že odvolanie sa obmedzuje na právne otázky. Posúdenie rozhodujúcich skutkových okolností, ako aj hodnotenie predložených dôkazov je teda vo výlučnej právomoci Všeobecného súdu. S výnimkou prípadu ich skreslenia preto posúdenie týchto skutkových okolností a dôkazov nepredstavuje právnu otázku, ktorá ako taká podlieha preskúmaniu Súdnym dvorom v rámci odvolacieho konania. Takéto skreslenie musí zjavne vyplývať z dokumentov v spise bez toho, aby bolo potrebné vykonať nové posúdenie skutkového stavu a dôkazov.⁹⁹

121. V tejto súvislosti musím konštatovať, že Parlament nepreukazuje, v čom by mal Všeobecný súd skresliť skutkové okolnosti, na základe ktorých v bode 59 napadnutého rozsudku rozhodol, že Parlament neposkytol dostatočné záruky na vylúčenie akýchkoľvek oprávnených pochybností, pokiaľ ide o objektívnu nestrannosť dotknutých vyšetrovateľov. Parlament sa skôr obmedzuje iba na tvrdenie, že vymenovaní vyšetrovatelia mali iba „povrchnú a neúplnú vedomosť o prípade“, čo nepostačuje na to, aby sa dospelo k záveru o neexistencii objektívnej nestrannosti. Z výkladu napadnutého rozsudku pritom vyplýva, že Všeobecný súd podrobne preskúmal viacero aspektov súvisiacich so vzťahmi medzi vyšetrovateľmi na jednej strane a UZ na druhej strane, umožňujúcich vytyšiť existenciu medziludského konfliktu alebo v každom prípade možnosť negatívneho názoru vyšetrovateľov vo vzťahu k UZ v štádiu predchádzajúcom začatiu administratívneho vyšetrovania.

⁹⁷ Pozri bod 115 vyššie.

⁹⁸ Pozri bod 112 vyššie.

⁹⁹ Pozri rozsudky z 12. januára 2017, Timab Industries a CFPR/Komisia (C-411/15 P, EU:C:2017:11, bod 89), a z 1. októbra 2020, CC/Parlament (C-612/19 P, neuvverejnený, EU:C:2020:776, bod 51 a citovaná judikatúra).

122. Tieto prípady sa jasne odlišujú od prípadu uvádzaného Parlamentom, ktorý sa týka iba „predchádzajúcej vedomosti“ o predmete, o aký ide v rámci správneho konania. Ide skôr o riziko predpojatých názorov, ktoré by prípadne mohli prekrútiť vnímanie reality. Domnievam sa teda, že na rozdiel od toho, čo tvrdí Parlament, Všeobecný súd správne usúdil, že existovali okolnosti spôsobilé spochybniť objektívnu nestrannosť vyšetrovateľov.

2. Uplatnenie pojmu „nestrannosť“ na postup vyšetrovania

123. Pre úplnosť treba v ďalšom texte preskúmať, či Všeobecný súd oprávnene usúdil, že Parlament porušil povinnosť objektívnej nestrannosti, ktorú bol povinný zabezpečiť, a to z dôvodu, že dvaja vyšetrovatelia mali pred začatím administratívneho vyšetrovania predchádzajúcu vedomosť o skutkových okolnostiach daného prípadu, takže mohli mať negatívny názor na UZ.

124. Hneď na začiatok poznamenávam, že Všeobecný súd v bode 38 napadnutého rozsudku správne uznal, že článok 41 Charty sa uplatňuje na štádium administratívneho vyšetrovania v rámci disciplinárneho konania patriaceho do oblasti verejnej služby. Rovnako poznamenávam, že Všeobecný súd správne odkázal na pojem „nestrannosť“, tak ako je uznaný v judikatúre Súdneho dvora, keď v bode 39 napadnutého rozsudku vyhlásil, že práve z hľadiska tohto pojmu treba preskúmať okrem iného tvrdenie založené na neexistencii nestrannosti vyšetrovateľov vymenovaných Parlamentom. V dôsledku uvedeného je potrebné konštatovať, že Všeobecný súd uplatnil na prejednávajúcu vec niektoré z poznatkov, ktoré treba vyvodiť z judikatúry Súdneho dvora.¹⁰⁰

125. Všeobecný súd následne pristúpil k posúdeniu skutkových okolností, pričom dospel k záveru, že vymenovanie predmetných vyšetrovateľov mohlo vyvolať oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o ich objektívnu nestrannosť.

a) Vymenovanie vyšetrovateľa v „disciplinárnej“ časti

126. Konkrétnejšie Všeobecný súd zohľadnil skutočnosť, že jeden z vyšetrovateľov, poverený „disciplinárnou“ časťou, sa s jedným zo sťažovateľov stretol v čase pred začatím administratívneho vyšetrovania týkajúceho sa žalobkyne. Podľa svedectva tohto sťažovateľa pricestoval uvedený sťažovateľ do Luxemburgu (Luxembursko) s cieľom informovať sa vo veci prípadného vyšetrovania OLAF-u, ktoré by bolo začaté vo vzťahu k nemu, keďže kolegovia mu vysvetlili, že manžel UZ ho na jej popud udal tomuto orgánu vo veci údajných nezrovnalostí spojených s rodičovskou dovolenkou, a to „z dôvodu pomsty“, „pretože dotknutý kolega [údajne] sabotoval jeho prácu“. Ako to konštatoval Všeobecný súd v bode 48 napadnutého rozsudku, Parlament nepoprel existenciu tohto stretnutia v čase pred začatím administratívneho vyšetrovania medzi jedným zo sťažovateľov a budúcim vyšetrovateľom. Uviedol však, že po prvé nedošlo k oznámeniu žiadnych informácií týkajúcich sa predmetnej veci zo strany uvedeného vyšetrovateľa, a po druhé, že nikto nemohol mať tušenia o tom, že budúci vyšetrovateľ bude povelaný vykonávať túto funkciu.

¹⁰⁰ Pozri body 103 a 104 vyššie.

127. Domnievam sa, že na základe dostupných informácií je možné dospieť k záveru, že Všeobecný súd sa správne rozhodol neriadiť sa argumentáciou Parlamentu. S cieľom uľahčiť pochopenie dôvodov, ktoré viedli k tomuto záveru, treba podrobnejšie preskúmať odôvodnenie uvádzané Všeobecným súdom.

128. V prvom rade Všeobecný súd v bode 49 napadnutého rozsudku konštatoval, že neexistuje žiaden nosič zachytávajúci obsah konverzácie medzi jedným zo sťažovateľov a budúcim vyšetrovateľom. Preto nebolo možné uspokojivo preukázať predmet konverzácie osôb zúčastnených na tomto stretnutí. Tvrdenie Parlamentu, podľa ktorého neboli oznámené žiadne informácie týkajúce sa danej veci, tak nemohlo byť preukázané. V prípade neexistencie spoľahlivých dôkazov mohlo byť predmetné svedectvo iba indíciou, ktorú mohli potvrdiť iba zúčastnené osoby. Domnievam sa pritom, že takéto svedectvo môže vyvolávať otázky týkajúce sa postoja uvedených osôb vo vzťahu k UZ, predovšetkým pokiaľ je riadne zdokumentovaný na pojednávaní, tak ako tomu bolo v prejednávanej veci. To ma privádza k ústrednému aspektu veci, ktorý Všeobecný súd preskúmal následne.

129. V druhom rade Všeobecný súd pripomenul, že objektívna nestrannosť predpokladá, že inštitúcia ponúka dostatočné záruky na vylúčenie akýchkoľvek oprávnených pochybností. Ako bolo naznačené v týchto návrhoch¹⁰¹, presne to Súdny dvor vždy vyžadoval vo svojej judikatúre s cieľom zabráňovať akejkoľvek kompromitujúcej situácii. Všeobecný súd, ktorý si je tejto požiadavky vedomý, konštatoval, že takéto svedectvo mohlo vyvolať u UZ oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o nestrannosť vyšetrovateľa, ktorý mohol byť ovplyvnený osobitne zlomyseľným charakterom jej údajného správania, tak ako mu bola o ňom podaná správa. Podľa môjho názoru totiž bez ohľadu na pravdivosť tejto informácie hrozilo, že predmetný úradník bude mať dosť nepriaznivý dojem z UZ ešte pred tým, ako bude povolaný vykonávať funkciu vyšetrovateľa. Nemožno teda UZ vytýkať to, že spochybnila nestrannosť konania vo vzťahu k Parlamentu, tak ako Všeobecný súd poznamenal v bode 52 napadnutého rozsudku. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora nebol Všeobecný súd povinný preveriť, či vyšetrovateľ *skutočne* mal predsudky voči UZ. Stačilo, aby v tejto súvislosti existovala *legitímna pochybnosť* a nebolo ju možné vyvrátiť.¹⁰² Ako správne konštatoval Všeobecný súd, tieto podmienky boli v prejednávanej veci splnené.

130. V tejto súvislosti sa domnievam, že vzhľadom na vyššie opísanú situáciu sa Všeobecný súd nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 55 napadnutého rozsudku uviedol, že Parlament nemal vymenovať za vyšetrovateľa osobu, ktorá sa s jedným zo sťažovateľov stretla pred začatím vyšetrovania. Keďže v súlade s judikatúrou Súdneho dvora bol Parlament povinný poskytnúť dostatočné záruky na vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti, myslím si, že Všeobecný súd v bode 54 napadnutého rozsudku správne uviedol, že nič nenaznačuje, že by pre Parlament bolo ťažké vybrať spomedzi svojich úradníkov osobu, ktorá by nemala žiadnu predchádzajúcu vedomosť o skutkových okolnostiach predmetného prípadu a ktorá by tak z pohľadu UZ nevyvolávala žiadne oprávnené pochybnosti. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy podľa môjho názoru Všeobecný súd správne uplatnil pojem „nestrannosť“ na prejednávanú vec, čo sa týka vymenovania vyšetrovateľa povereného „disciplinárnou“ časťou.

¹⁰¹ Pozri bod 105 vyššie.

¹⁰² Pozri bod 108 vyššie.

b) Vymenovanie vyšetrovateľa v časti „obťažovanie“

131. Pokiaľ ide o údajný nedostatok nestrannosti vyšetrovateľa v časti „obťažovanie“, Všeobecný súd v bode 57 napadnutého rozsudku konštatoval, že predtým, ako bola táto osoba vymenovaná za vyšetrovateľa, predsedala poradnému výboru pre obťažovanie a jeho predchádzanie na pracovisku, ktorý na základe žiadosti sťažovateľov o pomoc rozhodol, že riadenie oddelenia, ktorého vedúcou bola UZ, sa zverí inej osobe. Všeobecný súd z toho vyvodil, že so zreteľom na záver uvedeného poradného výboru v čase, keď bola táto osoba vymenovaná za vyšetrovateľa v časti „obťažovanie“, mohla už mať na UZ negatívny názor. Podľa Všeobecného súdu bola táto skutočnosť tiež spôsobilá spochybniť objektívnu nestrannosť vyšetrovateľov.

132. Na jednej strane by sa dalo tvrdiť, tak ako to navrhuje Parlament, že situácia opísaná v predchádzajúcom odseku vykazuje určitú podobnosť s prípadom súvisiacim s „predchádzajúcou vedomosťou“ o skutočnostiach zo strany tých osôb, ktoré sa majú zúčastniť na prijatí súdneho alebo správneho rozhodnutia, pričom tu ide o okolnosť, ktorá podľa judikatúry Súdného dvora¹⁰³ nie je sama osebe spôsobilá zakladať procesnú vadu tohto rozhodnutia v podobe nedostatku nestrannosti. Na druhej strane na základe podrobnejšieho preskúmania sa ukazuje, že predmetná situácia je v skutočnosti veľmi odlišná vzhľadom na skutočnosť, že úradník povolaný vykonávať funkciu vyšetrovateľa sa predtým zúčastnil na prijatí rozhodnutia, ktorého cieľom bolo nahradenie UZ ako vedúcej oddelenia, a to práve z dôvodov obťažovania. Takáto situácia je podľa môjho názoru osobitne delikátna, keďže predpokladá aktívnu účasť na správnom konaní vo viacerých jeho štádiách tohto konania, ktoré môže viesť k uloženiu disciplinárnej sankcie.¹⁰⁴ Za týchto okolností sa domnievam, že je takmer nemožné očakávať zaobchádzanie, ktoré úplne vylučuje predsudky zo strany zúčastnených úradníkov.¹⁰⁵

133. V rozpore s tým, čo tvrdí Parlament, preto v prejednávanej veci nejde jednoducho o prípad „predchádzajúcej vedomosti“ o skutočnostiach, ale skôr o „predchádzajúcu účasť“ na správnom konaní, ktorá vyvoláva legitímne pochybnosti, pokiaľ ide o postoj úradníka vo vzťahu k UZ. Domnievam sa teda, že Všeobecný súd postupoval správne, keď vo svojom odôvodnení ani len neuvažoval o možnosti analogického uplatnenia vyššie uvedenej judikatúry, pričom skôr dospel k záveru, a to v bode 58 napadnutého rozsudku, že vymenovanie dotknutého úradníka bolo spôsobilé spochybniť objektívnu nestrannosť vyšetrovateľa z dôvodu, že sa nedá vylúčiť, že ten už mohol mať na UZ negatívny názor. Tento záver sa mi zdá koherentný, a teda z právneho hľadiska nenapadnuteľný.

134. Domnievam sa, že za okolností prejednávaneho prípadu nemožno Všeobecnému súdu odôvodnene vytýkať to, že by kritériá patriace do pojmu „nestrannosť“ uplatnil príliš striktnie. Vzhľadom na to, že jednak sú inštitúcie povinné poskytnúť dostatočné záruky na *vylúčenie akýchkoľvek oprávnených pochybností*, pokiaľ ide o prípadné predsudky v rámci správnych vyšetrovaní, a po druhé so zreteľom na skutočnosť, že v prejednávanej veci ide o správne konanie, ktoré môže viesť k uloženiu *disciplinárnej sankcie s vážnymi dôsledkami* pre dotknutého úradníka, pokiaľ ide o jeho pracovný život, je podľa môjho názoru potrebné zvoliť opatrný prístup. Netreba

¹⁰³ Pozri bod 106 vyššie.

¹⁰⁴ Pozri v tejto súvislosti VAN REENEN, P.: Impartiality in the EU Asylum Procedure. In: *European Journal of Migration and Law*. 2018, č. 20, s. 345. Autor usudzuje, že prípad, v ktorom sa sudca viackrát zúčastnil na prijatí rozhodnutí, ktoré sú pre osobu nepriaznivé, je takej povahy, že môže vyvolávať legitímne pochybnosti, pokiaľ ide o jeho nestrannosť.

¹⁰⁵ V tomto kontexte treba citovať rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. októbra 1998, Castillo Algar v. Španielsko (CE:ECHR:1998:1028JUD002819495), ktorý sa týkal nestrannosti vojenského súdu, ktorého dvaja sudcovia sa už v inej komore zaoberali odvolaním proti uzneseniu o vznesení obvinenia na dotknutú osobu. Podľa tohto súdu existovali skutočnosti, na základe ktorých bolo možné sa domnievať, že sudcovia si už vytvorili názor, a to ten, ktorý predtým zastával predchádzajúci súd, podľa ktorého existovali „dostatočné indicie umožňujúce dospieť k záveru, že došlo k spáchaniu vojenského deliktu“. Európsky súd pre ľudské práva preto dospel k záveru o porušení článku 6 ods. 1 EDLP.

totiž zabúdať na to, že zavedenie primeraných opatrení s cieľom zohľadniť požiadavku objektívnej nestrannosti nie je cieľom samým osebe, ale spôsobom, ako zaručiť, že sa správne konanie uskutoční pri *plnom rešpektovaní práv dotknutej osoby*. Navyše vzhľadom na to, že ako už bolo v týchto návrhoch pripomenuté, požiadavka objektívnej nestrannosti slúži na *ochranu tak vnútorného fungovania, ako aj vonkajšieho obrazu inštitúcií, orgánov a organizácií Únie*¹⁰⁶, usudujem, že by bolo nesprávne domnievať sa, že z nej vyplývajúce povinnosti sa môžu brať na ľahkú váhu.

c) Predbežný záver týkajúci sa vymenovania vyšetrovateľov

135. Odôvodnenie vyjadrené v napadnutom rozsudku ozrejmuje, že Všeobecný súd si bol vedomý toho, o aké záujmy ide, a vyvodil primerané dôsledky, keď usúdil, že Parlament nesplnil povinnosti, ktoré vyplývali z požiadavky „nestrannosti“, tak ako ju vykladá Súdny dvor vo svojej judikatúre. V rozpore s tým, čo tvrdí Parlament, z ničoho nemožno vyvodiť záver, že by Všeobecný súd skreslil skutkové okolnosti či uskutočnil ich nesprávne posúdenie. Z vyššie uvedených dôvodov sa domnievam, že Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 59 napadnutého rozsudku konštatoval, že pri vymenovaní vyššie uvedených vyšetrovateľov neposkytol Parlament dostatočné záruky na vylúčenie akýchkoľvek oprávnených pochybností.

3. Právne dôsledky porušenia požiadavky „nestrannosti“

136. Musím pritom poznamenať, že Všeobecný súd následne v bodoch 60 až 64 napadnutého rozsudku preskúmal, či toto porušenie požiadavky nestrannosti bolo takej povahy, že mohlo mať vplyv na rozhodnutie uložiť UZ disciplinárnu sankciu. Všeobecný súd s poukazom na svoju vlastnú judikatúru¹⁰⁷ vyhlásil, že na to, aby procesná vada mohla odôvodniť zrušenie aktu, je potrebné, aby v prípade neexistencie tejto vady mohlo konanie dospieť k odlišnému výsledku. Inak povedané, Všeobecný súd naznačuje v prvom rade to, že nie všetky procesné vady sú takej povahy, že spôsobujú neplatnosť správneho aktu, a v druhom rade to, že porušenie požiadavky nestrannosti nepredstavuje výnimku z tohto pravidla.

137. Ako už bolo vysvetlené, požiadavka nestrannosti sa zameriava na zákaz rozličných konaní, počnúc menej závažnými porušeniami až po trestné činy. Právne dôsledky porušenia tejto požiadavky teda musia byť primerané a musia riadne zohľadňovať záujmy vlastné každému právnemu poriadku, akými sú záujmy na administratívnej efektívnosti, právnej istote a procesnej ekonomii, ktoré si môžu vyžadovať ponechanie správneho aktu v platnosti napriek jeho nezákonnosti. V súlade s navrhovaným prístupom¹⁰⁸ treba v prvom rade preskúmať, či povinnosť nestrannosti bola porušená spáchaním aktov takej závažnosti, že by si predmetné správne rozhodnutie zasluhovalo sankciu neplatnosti. V tejto súvislosti poznamenávam, že pokiaľ neexistujú presnejšie informácie, okolnosti prejednávanej veci nepreukazujú existenciu ani trestného činu vyšetrovateľov, ani konfliktu záujmov z osobných, rodinných, politických alebo finančných dôvodov. Preto sa domnievam, že možnosť vyhlásiť neplatnosť sporného rozhodnutia *ab initio* musí byť vylúčená.

¹⁰⁶ Pozri bod 104 vyššie.

¹⁰⁷ Rozsudok zo 14. februára 2017, Kerstens/Komisia (T-270/16 P, neuverejnený, EU:T:2017:74).

¹⁰⁸ Pozri bod 118 vyššie.

138. Nasledujúca etapa analýzy v súlade s navrhovaným prístupom spočíva v preverení toho, či toto porušenie požiadavky nestrannosti je takej povahy, že môže mať vplyv na rozhodnutie uložiť disciplinárnu sankciu UZ. Pokiaľ ide o túto otázku, treba poznamenať, že v bode 64 napadnutého rozsudku Všeobecný súd dospel k záveru, že „nemožno... vylúčiť, že ak by administratívne vyšetrovanie bolo vedené starostlivo a nestranne, uvedené vyšetrovanie by mohlo priniesť *iné počiatočné posúdenie skutkových okolností*, a tak viesť k *iným dôsledkom*“. Tento záver sa zakladá na myšlienke, že administratívne vyšetrovanie podmieňuje výkon právomoci MO spočívajúcej v posúdení toho, aký má byť výsledok tohto vyšetrovania, a že tento výsledok môže *in fine* vyústiť do uloženia disciplinárnej sankcie.

139. Ako Všeobecný súd správne vysvetlil v bode 63 napadnutého rozsudku, práve na základe tohto vyšetrovania a vypočutia dotknutého zamestnanca totiž MO posudzuje po prvé, či treba, alebo netreba začať disciplinárne konanie, po druhé, či má toto konanie prípadne spočívať v predložení veci disciplinárnej komisii, a po tretie, pokiaľ MO začne konanie pred disciplinárnou komisiou, skutočnosti, ktoré sú uvedenej komisii predložené. Inými slovami, nesprávny skutkový základ, zistený v rámci administratívneho vyšetrovania vykazujúceho viaceré procesné nezrovnalosti môže mať pre dotknutého úradníka vážne dôsledky. Konkrétnejšie, takáto okolnosť môže mať za následok chybné rozhodnutia, a teda rozhodnutia, ktoré sú postihnuté nezákonnosťou zo strany MO, ako aj subjektov zúčastnených na disciplinárnom konaní. Takéto odôvodnenie sa mi zdá logické a z právneho hľadiska nenapadnuteľné.

140. V tejto súvislosti pritom treba poznamenať, že záver Všeobecného súdu, uvedený v bode 64 napadnutého rozsudku, v podstate odzrkadľuje judikatúru Súdneho dvora, tak ako táto judikatúra vyplýva z vyššie citovaného rozsudku Komisia/RQ¹⁰⁹. Všeobecný súd totiž uplatnil podobné kritériá, keď konštatoval, že nemožno vylúčiť, že porušenie požiadavky nestrannosti malo vplyv na počiatočné posúdenie skutkových okolností. Tým Všeobecný súd nepriamo uznal možnosť, že sporné rozhodnutie mohlo mať odlišný obsah v prípade, že by požiadavka nestrannosti bola dodržaná.

141. Z dôvodov vysvetlených vyššie sa domnievam, že Všeobecný súd sa nedopustil žiadneho nesprávneho právneho posúdenia, pokiaľ ide o výsledok jeho analýzy. Všeobecný súd správne vyložil a uplatnil na prejednávajúcu vec pojem „nestrannosť“, tak ako je uznaný v judikatúre Súdneho dvora. Z toho vyplýva, že Všeobecný súd správne dospel k záveru, že sporné rozhodnutie má *významnú* procesnú vadu a že je ho potrebné zrušiť. Preto usudzujem, že prvá časť prvého dôvodu hlavného odvolania by sa mala zamietnuť ako nedôvodná.

VII. Návrh

142. So zreteľom na vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor vyhlásil prvú časť prvého dôvodu hlavného odvolania za nedôvodnú.

¹⁰⁹ Pozri bod 118 vyššie.